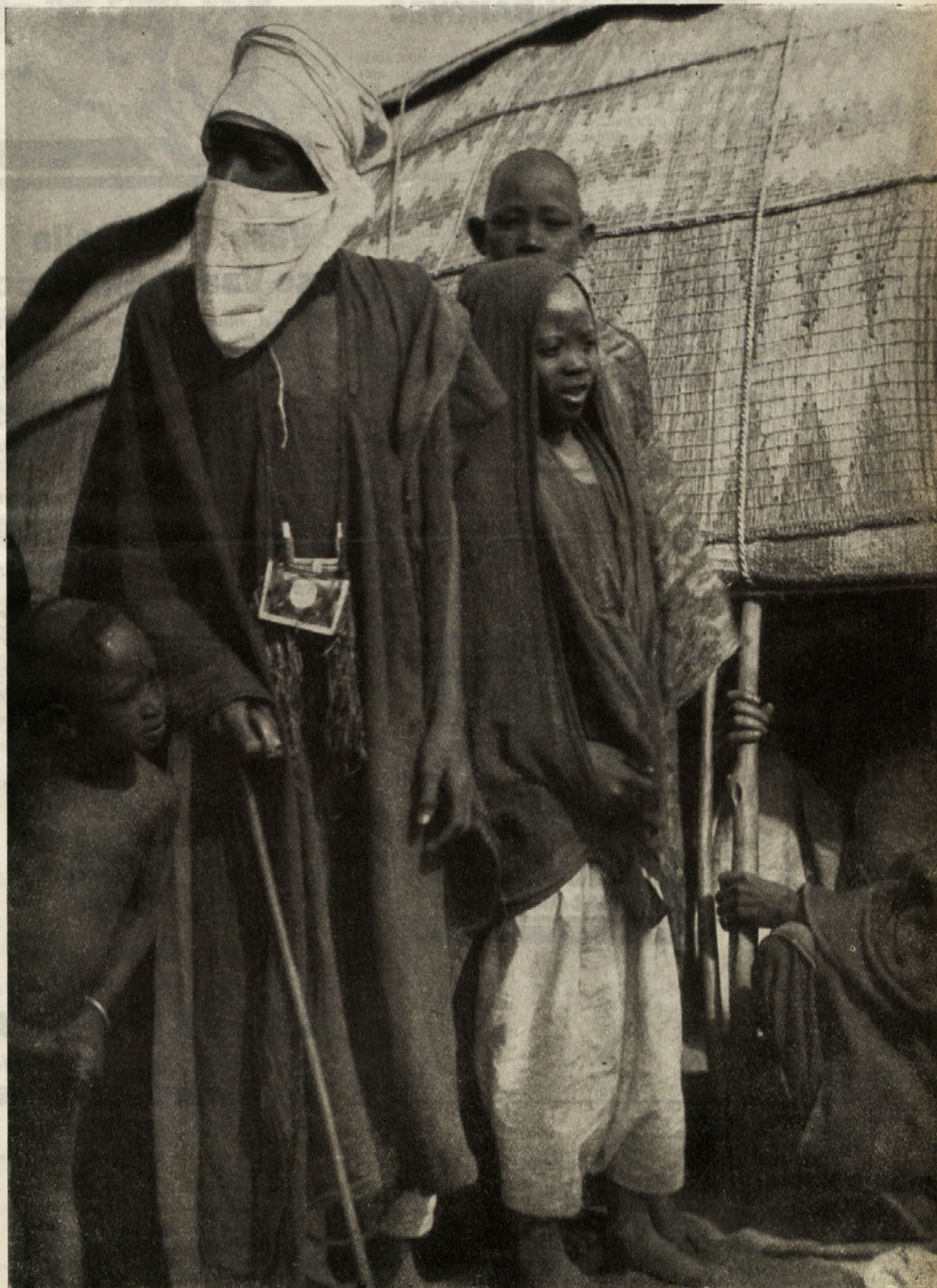

PRIJATELJ 4

LETO X.
APRIL
1936

PRILOŽENI STA
MEHKOVEZANI
KNJIGI: POVEST
GREHA V. DEL,
MALI VITEZ VI. DEL

Veliki svetovni uspeh Planinka-čaja, ki ga uporablja na tisoče bolnikov tudi v inozemstvu, je zahvaliti njegovemu zdravilnemu svojstvu. Zdravilna zelišča, iz katerih je Planinka-čaj sestavljen, se po večini nabirajo v jugoslovanskih planinah, in to v tistem času, ko se nahajajo učinkovite zdravilne sestavine v rastlinah v največji meri.

Pri katerih boleznih se je pokazal Planinka-čaj Mr. Bahovec zdravilnim?

Pri obolenju želodca, boleznih jeter in žolča, obolenju in lenivosti črevesja, hemoroidih (zlati žili), debelosti, ledvičnih boleznih, revmatizmu, gihtu in išiasu, pri glavobolu in migreni, pri ženskih boleznih in težavah za časa menstruacije, pri težavah v prehodnih letih, pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in pri kožnih boleznih.

Da se doseže redno delovanje prebave, da se izločijo in odstranijo strupi iz telesa, se priporoča tudi zdravim osebam, da se na spomlad podvržejo 6—12 tedenskemu zdravljenju s Planinka-čajem. Boljše in odpornejše zdravje, sveži izgled, moč in volja za življenje se dosežejo s pomočjo Planinka-kure.

Zahtevajte v apotekah izrecno Planinka-čaj Bahovec za Din 20.—.

Reg. S. 529/36

»Priatelj« izbaja vsakega 5. v mesecu.

Naročnina je:

Letno 12 števk revije »Priatelj« Din 62.—.

Naročniki zbirke dobe za polovično ceno Din 32.—

10 mehko vezanih leposlovnih knjig (III. zbirka, 1000 strani) » 100.—

10 mehko vezanih rodbinskih knjig (IV. zbirka, 1000 strani) » 67.—

20 knjig in 12 števk »Priatelja« Din 199.—

Urejuje Emil Podkrajšek v Ljubljani. Odgovoren urednik Jos. Ošlak v Mariboru. Tiska Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru, predstavnik Jos. Ošlak v Mariboru. — Uredništvo in upravnništvo sta v Ljubljani, Dalmatinova ul. 10/I. Telefon 24-87

Vaša srčna želja se Vam lahko izpolni ...

Lisice imamo za Vas pripravljene. Najlepše kože, kar jih je sploh mogoče dobiti. Čudovito lepe so. Barve so krasne. Dlaka voljna in mehka. Izbira velika. Lahko si izberete srebrno, Alaska črno, modro ali rjavo, polarno belo, polarno zlato, mongolsko, norveško naravno in barvano in tudi našo domačo, gorsko in poljsko, ter končno skunks lisico.

Izberete si torej lahko, kakršno hočete. Lahko ste prepričani, da boste dobili kvalitetno blago po nizki ceni.

Zimske kožuhe preko poletja skrbno in strokovnjaško shranimo.

Priporoča se Vam

diplomirana trgovina s krznom

SREČKO LAPAJNE

LJUBLJANA, Gajeva ul. 6. Telefon št. 37-37

Če se plačuje v obrokih, je mesečna naročnina Din 18.—

Za vezavo v platno po dva dela skupaj se doplača za vsako zbirko » 60.—

Posamezna mehko vezana knjiga (100 strani) » 30.—

Posamezna v platno vezana knjiga (200 strani) » 60.—

Rokopisi se ne vračajo.

Uspešna nega se začne pri milu

Vsa nega bi bila zaman, če manjka eno: za Vašo kožo prikladno milo. Slabo milo lahko za vedno pokvari Vašo polt. Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT
že deset let ljubljene razvajenih žensk.

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG milo snežnobele barve — omamljivega vonja.

ELIDA 7 CVETIC luksusno milo, ki si ga lahko privošči vsakdo. Posebno močnega vonja.

ELIDA KREMA MILO popolnoma novo! Posebno blago za občutljivo kožo. Posrečena dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST

REŠITEV UGANK IZ MARČEVE ŠTEVILKE.

KRIŽANKA: Vodoravno: Anatolija, Karakorum, Apulija, do, os, nor, ev., pi, med, petek, Idaho, Ra, Jokohama, Avala, Arabec, el, Irena, Negotin, Aca, Ik, ta. — Navpično: akademija, ena, napovedovalec, aru (ura), Dakar, ga, talon, hola, okis, pohabiti, loj, me, Erik, Iran, mecen, ju, opera, Amerika, krava (12).

VREMENSKA UGANKA: Začni v spodnjem levem kotu, beri navzgor in okoli do srede. Dobiš: Kar že marca zeleni, se še rado posuši (8).

POSETNICA: Davčni upravitelj (8).

ŠTEVILNICA: Dosti pohlevnih ovac gre v en hlev. Ključ: granata, slepar, cedra, vihar, ploha (6).

ENAČBA: mana, na, ribič, bič, borza, za, Maribor (6).

PREMIKALNICA: Toledo, Erivan, Kodan (8).

DOPOLNILNICA: Srce in mošnja sta si zmeraj v laseh (6).

STOPNICE: napaka, značaj, sonata, zvonar, Helena (6).

Uganke štev. 4

KRIŽANKA.
(15 točk.)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. zdravniška veda, 2. del Grčije, 3. žensko ime — španski spolnik — predlog, 4. vojak v zaledju, 5. azijska reka, 6. mesto na severu — star (angl.), 7. moško ime — izvir, 8. domač izraz za davkarja, 9. žito — turško žensko ime, 10. kemična spojina, 11. član družine — otroška beseda, 12. delavka, 13. hlev — čutilo.

Navpično: A. gorovje v Evropi — okrajšava v pismih, B. ruski pisatelj — blago, C. država v USA — žen-

ska ime, D. zaimek — domača žival — carigrajski patriarh, E. spevoigra — žensko ime, F. prosjačiti, G. veznik — francoska kolonija, H. hrana — pisatelj, I. otoki v Atlantiku — kraj na Notranjskem.

Premikalnica.
(6 točk.)

Z A S A V J E
D E N A R N I C A
G O S L A R
E T A M I N
Z N O J I L J E
M O T O V I L E C
C E V O V O D
A C O N C A G U A

Premikaj te besede tako drugo pod drugo, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah naš planinski kraj, prebivalca Male Azije in veliko mesto v Jugoslaviji.

Posetnica.
(8 točk.)

K. Potaž
minister n. r.

Možak je v resnici nekaj čisto drugega. Kaj pa?

Rebus.
(5 točk.)

E LU mi rrr irus 5
LU m m delo

Magičen lik.

(4 točke.)

	1	2	3	4	5
1	A	A	—	A	E
2	E	I	I	K	K
3	L	L	■	N	
4	O	O	O	P	P
5	P	P	R	S	S

1. morska žival.
 2. del zgradbe.
 3. medmet, del voza.
 4. sveta podoba.
 5. izdelovalec cerkvenih potrebščin.
- Besede se čitajo enako v navpičnih in vodoravnih vrstah.

Kraljev pohod.

(Vremenska uganka za april.)

(8 točk.)

C A V Ž P D I U O E
Z E J A E R I L S J D
I G A N O O R A T N A
A M E B S K L A M K I

Vraza.

(8 točk.)

Beseda prva:

človek mlad tako se imenuje.

In druga:

svet poglej, in hitro jo dobiš.

A če obe v besedo eno spremeniš, v neznane dalje misel ti odpluje.

Dopolnilnica.

(6 točk.)

ma . . . , p . . . lin . . . o . . . ove . . . kr . . . c . . . a . . . ok, pr . . . lica . . . e . . . en . . . šče.
Vstavi namesto pik prave črke, da dobiš same samostalnike, nove črke pa ti dajo začetek slovenske pesmi.

Kitajska je že od nekdaj znana kot dežela najkrutejših in najtežjih kazni. Tam ljudje kar uživajo v izmišljanju težkih kazni za hudo delce. Kitajske ječe so prave mučilnice, kjer ljudi na najgrozovitejši način kaznujejo. Nekatere hudo delce šibajo ali jim pa žgo podplate, druge privežejo pod zvon, s katerim potem močno zavone, ali jih pa privežejo na dva konja, ki ju nato poženejo vsakega na svojo stran, da reveža raztrgata na dvoje, nekaterim zopet presekajo vratne žile. Vse to so hude kitajske kazni. Eno najbolj navadnih kazni v Kitajski pa je ta, da privežejo obsojenca za kol in mu obesijo kaj težkega na vrat. Tega pa ne delajo samo po ječah, ampak tudi po javnih cestah, kjer je dosti krat videti ljudi, privezane za kol, s tnalom, klopjo ali pa stolom na vratu. Obsojenec ne samo da se ne more gneti, ampak se tudi vzravhati ne more, ker mu brene visi na vratu. To kazen uporabljajo zlasti pri mladeničih, ki davkov ne plačajo. Te reveže puste katerikoli tudi po petnajst dni tako privezane na kol.

Porcelan je star že več ko 200 let. Vetter (1682—1719) je bil prvi fabrikant porcelana v Evropi.

Glas zvona se sliši 321 krat bolj daleč po vodi kakor po zraku.

Na otoku Malti trajajo čevlji tako dolgo kakor nikjer drugod na svetu. Tam prehajajo čevlji od roda na rod kakor nasledstvo. Lahko trajajo po sto in več let, pa pri tem niso nobena posebna redkost. Kako to?

Kmetje z Malte ne kupujejo čevljev zato, da bi jih nosili, ampak zato, da jih kažejo. Samo ob velikih praznikih vzamejo čevlje iz omare, pa niti tedaj jih ne obujejo, ampak jih nosijo v rokah. Kmetje z Malte hočejo s tem pokazati, da imajo čevlje . . . da jih pa ne nosijo . . .

Kakor toliko drugih izumov, izvira tudi svila iz Kitajske. Prva je bila kitajska cesarica Si Ling, ki se je zmisliła, da bi se dala iz tistih tenkih nitk, ki jih predejo neki črvi, stikati tenka tkanina. To skrivnost so Kitajci dolgo skrivali in so bili oni edini proizvajalci svile. Ta izum sega v leto 2.700 pred Kristusom. Šele leta 560. po Kr. sta prinesla dva menihi svilo v Evropo. Zadnja leta pa je dobila svila sviloprejk, torej prava svila, veliko konkurenco v umetni svili, ki jo je izumil grof Chardonne. Dandanes nosi veliko žensk svilene, nogavice in svilene obleke, misleč, da je to prava svila. Izdelovanje umetne svile se je tako izpopolnilo, da samo strokovnjaki lahko še opazijo razliko med pravo in umetno svilo.

Slavni skladatelj Mozart je pisal svoj znameniti Requiem na smrtni postelji.

Statističarji so se dolgo in vneto ukvarjali z vprašanjem, koliko jezikov se govori na zemeljski obli, a se nikoli niso mogli prav zediniti in njih številke se niso ujemale. Toda približno natanko se lahko reče, in tako je ugotovila tudi Francoska akademija znanosti, da se govori na svetu 2796 jezikov. Če prištejemo k tem živim jezikom še mrtve jezike, ki se več ne govorijo, potem se to število zviša na 6760. Glavni jeziki se dajo porazdeliti takole: na Evropo 48, na Azijo 153, na Afriko 118, na Severno in Južno Ameriko 424, na Oceanijo 117. Če v družbi zastavite vprašanje, kateri jezik govori največ ljudi na svetu, vam bo večina odgovorila, da angleškega. Pa ni tako. Največ ljudi govori kitajski jezik, ki ga govori 400 milijonov ljudi. Angleški je šele na drugi stopnji. Govori ga 170 milijonov ljudi. Potem se vrste jeziki v temle redu: ruski (80 milijonov), nemški (80), španski (65), japonski (55), bengalski (50), francoski (45), italijanski (41), turško-tatarski (39), hinduski (zahodni, 38), arabski (37), biharski (36), portugalski (36), maloruski (34), hinduski (vzhodni, 25), teluganski (24), poljski (23), maratski (19), tamulski (19), korejski (17), rumunski (14), srbskohrvatski in slovenski (13), holandski (13) itd.

Srce ni enako težko pri moškem in pri ženski. Srce odraslega moškega tehta 346 gramov, pri ženski pa 310 gramov.

Po sodbi ameriškega ministrstva za rudnike je na naši zemlji še okoli 400 milijonov ton premoga.

Navadni polž živi v brezračnem prostoru lahko nekaj desetletij.

Na obalah Mrtvega morja, velikega, slanega jezera v Palestini, rasejo nenavadne rastline. Ondod rase diž kaktus, ki ima prelepe, velike rdeče cvete. Tam rase tudi sadno drevo garaf, katerega

sočni in okusni sad spominja na našo češnjo. Na teh obalah rase še neka nenavadna rastlina, ki ji domačini pravijo sodomsko jabolko. Sad tega drevesa je velik, sočen in je precej podoben jabolku. Toda kakor hitro se ga kdo dotakne s prstom, se čisto skrči in zgrbanči. To sodomsko jabolko se ne da jesti, ker je silno slano in oskraplo. Domačini ga uporabljajo v različne namene.

Na naši zemlji živi 2.300 vrst vretenčarjev, 3.600 vrst ptic, 3.400 vrst plazilcev, 11.000 vrst rib, 33.000 vrst muh, 8.000 vrst kobilic, 5.700 vrst protozavrov in 22.000 vrst žuželk. Znanost je doslej natanko preiskala dve tretjini vrst živali na zemlji.

Še vedno ne vemo čisto natanko, katera žival na svetu najdalje živi, ker so prirodoslovci različnih misli. Za trdno vemo samo toliko, da žive med vsemi živalmi najdalje slon, som, želva, aligator, orel, labod in papiga. Te živali dočakajo večjo starost od človeka. Vse tako kaže, da je pri živalih dolgotrajnost življenja kolikor toliko v zvezi z njih velikostjo. Tako živi slon dalje od velbloda, velblod dalje od konja, pes dalje od mačke, ta zopet dalje od miši in kunca. Vendar tega ni jemati za pravilo. Papiga živi n. pr. dalje od vseh ptic razen laboda, dasi ni največja. Plazilci žive v splošnem dalje časa kakor ptice, a ptice zopet dalje od sesalcev. Slon je včasih že dočakal 150 let, želva doživi celo 200 let. V tropskih krajih žive živali dalje časa ko v zmernih in hladnih pokrajinah. Izmed divjih živali živi volk in medved redkokdaj več ko 60 let, lisica živi 10 do 14 let, lev 70, zajci in veвери 8 let. Dolgotrajnost življenja domačih živali je različna, nekatere dočakajo visoko starost, večina njih pa živi le razmeroma kratko dobo. Zgodilo se je že, da je dosegla neka mačka 82 let in 2 meseca in neki španski lovski pes 28 let, vendar pravijo prirodoslovci, da sta to dva nenavadna, izjemna primera. Konj je že večkrat dočakal 50 let, neki vprežni konj celo 72 let. Osel je tista domača žival, ki najdalje živi, zakaj on dočaka včasih tudi do 100 let. Neki osel je živel celo 106 let. Mezgi ne žive niti pol stoletja, zakaj le redkokdaj se zgodi, da žive po 42 do 45 let. Iz teh podatkov bi se dalo sklepati, da žive travojedci dalje od mesojedcev.

Blaženstvo tega sveta je v tem, da izkazujemo prijateljem dobrote, sovražnikom pa velikodušno odpustimo, kar nam store hudega.

Kurja jajca so različna, debelejša in drobnejša. Srednjeveliko jajce tehta 60 gramov: lupina 7 g, beljak 35 g, rumenjak 18 g. Beljak ima 4,5 g redilnih snovi (albumina) in nič maščobe, rumenjak okoli 3 g albumina in 6 g različne maščobe (4 g prave masti in 1,5 lecitina). V jajcu ni ne skroba ne sladkorja, zato jajce ni popolna hrana. Jajce, težko 60 g, ima torej vsega 13 g sestavin, koristnih za prehrano, in zaleže potemtakem toliko kakor 130 g mleka ali pa 50 g mesa.

Prava sladna kava »Kneipp«, ki je zaradi izbornega okusa in ekonomičnosti pri uporabi že desetletja splošno priljubljena, se sedaj dobi tudi v zavrtkih iz kartona. — Za originalnost jamči edina varstvena znamka slikar župnika Kneippa.

Dovršeno lepi bodo vsaki lasje

Lepi lasje, čudovito negovani, vzbujaajo pozornost in vlečejo nase vse poglede. Ne bodo li Vaši lasje pridobili tudi „njegovo“ srce, ne ljubi li tudi on naravni sijaj in krasni odsev barve? Vaši lasje prenesajo lahko še tako izkušene poglede, če jih pravilno negujete! Ako negujete Vaše lase z Elida Shampooom ostanejo vedno bujni, mehki in sijajni, dajo se lahko in lepo česati, a kodri drže dalj časa.

KAMILLOFLOR

Špeciální Shampoo za plavolaske, prost od alkalija, ohrani naravni, zlati lesk plavih las ter ga zopet vrne, če se je izgubil. Daje lasem čudovit sijaj.

ELIDA SHAMPOO

BRUNETAFLO

Špeciální Shampoo za temne lase, prost od alkalija, daje lasem čudovit lesk in povečan sijaj ter dovede temnorjavo barvo las do posebne veljave.

J. H. HANAK;

Veselo potovanje po

Podkarpatski rusiji

Žid in kristjan.

O Bjelinu se med Huculi pripoveduje, kako se je tam nekoč pričkal Rusin z židom, kje je več praznikov in svetnikov — ali v židovskem ali v rusinskem koledarju. Štetje je delalo obema preglavice in zato sta se domnila, da si bosta za vsak praznik in za vsakega svetnika izpulila las.

Žid je začel: »Židovsko novo leto — rsk,« krščanski las je ležal na mizi, »pod zeleno — rsk, Nizan, Vajikra, — rsk, rsk!«

Ko je žid končal štetje, je ležalo pred njim štirideset Rusinovi las. Zdaj je začel šteti kristjan:

»Novo leto — rsk, Sv. Trije kralji — rsk, rsk, rsk —« Žid se je začel zvijati, »štirideset mučnikov — rsk, rsk...« štirideset las je ležalo na mizi.

Tedaj je rekel Rusin: »Vsi sveti,« in je Židu izpulil vse lase.

Kako se je cigan križal.

V Kosovski Ribnici je prišel nekoč k župniku cigan in prosil, naj ga spove. Gospod župnik je dejal:

»Dobro, cigan, toda najprej se po krščansko prekrižaj!«

Cigan se je začel križati: »V imenu Boga Očeta in svetega Duha.«

»To ni prav,« je rekel gospod župnik, »Cigan, idi domov, nauči se križ in potem pridi. In če boš to dobro znal, ti dam vrečo pšenice.«

Cigan je hitel domov in rekel sinu: »Juraj, vzemi vrečo, pojdeva na faro po pšenico.«

Kmalu je stal cigan spet pred župnikom in dejal: »Sem že tu.«

»No, se boš prekrižal!« je rekel župnik.

»V imenu Boga Očeta in svetega Duha.«

»N kje je sin?« je jezno vprašal gospod župnik.

»Čaka — prosim — spodaj z vrečo za pšenico.«

Tat, ki je kradel župnikov ohrovt.

Gospodu župniku v K. je pokradel tat na vrtu ves ohrovt in mu pustil kakor v pošmeh eno samo glavo. Gospod župnik je bil zelo žalosten in se je bridko pritoževal na svoje farane, ki jim niti župnijski ohrovt ni svet. Porodila se mu je dobra misel in vzel je to edino glavo v nedeljo na prižnico.

V pridigi je grmel proti tatu, nazadnje pa je rekel:

»Poznam tatu, vem, kdo je to storil, in da bo imel do smrti spomin na svoj brezbožni čin, mu s to poslednjo glavo razbijem glavo.«

Gospod župnik je zgrabil glavo in nameril, kakor da jo res hoče vreči med množico pod prižnico.

Vsi so po župnikovih besedah stali kakor okameneli, samo eden je brž sedel na tla.

Uganite, kdo je bil to!

Dobro zdravilo.

Neki gospodar v Veliki Loki je imel strašno hudo ženo. Zmerjala ga je, kričala in ubogega Petra tepla in tepla.

Kmetu je bilo to zelo hudo in, kakor je že na vasi, šel je vprašat gospoda notarja, kaj naj stori. Gospod notar ni mnogo govoril, samo rekel mu je, da je to bolezen, zoper katero je vsak nasvet težak.

»Če je to bolezen,« si je mislil Peter, »prinesem iz mesta zdravilo.«

In res — v četrtek je prodal v Mukačevem telico, šel v lekarno in povedal, kako in kaj. Gospod lekarnar mu je dejal: »Ljubi prijatelj, za takšno bolezen je vsako zdravilo zastoni.« Potem je postavil Petra k zidu in mu prisolil tri zaušnice.

»Po' di domov,« je rekel, »delaj to svoji ženi in videl boš, da zdravilo pomaga.«

Peter se mu je lepo zahvalil in šel domov. Doma je postavil jezikavo ženo k zidu in ji je prisolil samo eno zaušnico. In res — zdravilo je čudežno učinkovalo, žena je prenehala zmerjati in kričati in se je dodobra izpremenila.

»To je imenitna medicina,« si je laskal Peter, »niti je nisem vse porabil.«

Mislil si je: če je dobil to zdravilo zastoni, si lahko pusti to, česar ni uporabil.

Zato je šel spet v mesto in je gospodu lekarnarju vrnil dve zaušnici.

Policijski inšpektor Allan je razburjeno korakal po pisarni hotela »Imperiala«. Zraven njega je stal ravnatelj hotela, gospod Colgate.

»Zadeva je res nekoliko zamotana, gospod Colgate,« je rekel inšpektor. »Okrađeni Amerikanec stanuje v sobi številka 299, poleg je soba številka 301, številke 300 sploh ni, kakor ste mi pravili. Preglejša še enkrat vso reč. Amerikanec je bil včeraj do triindvajsete s prijatelji v baru. Ko je davi ob šestih vstal, da bi odpotoval v Glasgow, je opazil, da mu je zmanjkalo 900 funtov in kreditno pismo za 4000 frankov. To ni malenkost! Ljudje so res neprevidni! In njegov sosed, skrivnostni gospod Mac Pherson, je snoči ob dvajsetih najel sobo. Ali mi lahko pokažete njegovo prijavnico?«

Ravnatelj je izročil inšpektorju prijavnico.

»James Mac Pherson, reprezentant in glavni zastopnik tvrdke A. M. Torrens, anonimna družba, izdelki vseh vrst iz umetne svile, telefon Gutenberg 38-42-86, prihaja iz Londona,« je glasno bral inšpektor. »Ali poznate to tvrdko gospod Colgate? In gospoda Phersona tudi ne poznate? Po izjavah služinčadi ni mogel nihče drug priti v Amerikančevo sobo. No, bomo videli. Ali ga lahko pokličete v pisarno? Saj je že osem, zdaj je gotovo že vstal.«

Gospod Colgate je zmajal z glavo in stopil k telefonu.

»Mister Pherson? Dobro jutro, gospod! Nerazumljiva tatvina — a, torej ste že slišali o tem — ali bi bili

tako prijazni in bi dali policiji nekaj pojasnil? — Da? — Hvala za prijaznost...«

Mac Pherson je stal pri umivalniku in se bril, ko sta vstopila oba gospoda. Policijski inšpektor ga je prosil, naj oprostí, ker ga motita, toda tako tajinstvene tatvine še ni bilo v hotelu, in policija mora pozvedovati na vse strani. Torej — ali je gospod snoči slišal kak sumljiv ropot, saj je gospod v tem delu hotela edini gost, ki je bil ves večer v svoji sobi...

»Ne,« je rekel gospod Mac Pherson, »nič sumljivega nisem opazil.« Sploh si pa odločno prepoveduje kakršnakoli namigavanja, češ da je bil edini gost v tem delu hotela, skoraj je videti, kakor bi njega sumili. Toda izvajal bo v takem primeru posledice. Še danes bo odpotoval, da, takoj! In povsod bo povedal, kako ravnajo z dobrimi gosti v hotelu »Imperialu«. Nesramno da je tako sumničenje. Že več let zastopa trgovino z umetno svilo, že l. 1912. je v tej stroki zastopal znamenito tvrdko Sam. Stone in drug v Liverpoolu.

Gospoda sta se najljubšeje opravičila, ko sta pregledala zastopnikove dokaze črno na belem. Nesporazum — in gospod Pherson bo pozabil neprijetni dogodek, kajne, in bo molčal in ne bo še danes odpotoval... Torej naj vendar oprostí!

»To bi vam bil lahko takoj povedal, gospod inšpektor,« je godrnjal Colgate, ko sta se vračala v pisarno. »Tat navadno ne potuje z ogromnimi kovčegi vzorcev. Listine sva pregledala, torej je vse v redu. Gospod Mac Pherson tat! — to je vendar smešno, saj je pravi tip poštenega trgovskega potnika.«

V pisarni je inšpektor Allan vprašal po telefonu v Pariz — javila se je

tvrdka Torres; Allan je zamrmral nekaj o napačni zvezi. »Poročila iz Pariza se ujemajo,« je rekel resignirano in odložil slušalko.

Ravnatelj se je nasmešnil: »Saj sem vam rekel. Če vas veseli, lahko vprašate še v Liverpool tvrdko Sam. Stone in drug, ki vam bo prav tako potrdila, da je g. Mac Pherson že l. 1912. trgoval zanjó z umetno svilo.«

*

Zvečer se je zdelo gospe Allanovi, da je prišel pravi trenutek, in je povedala možičku svojo največjo željo, da bi si smela nabaviti novo večerno obleko iz crepe de china s čipkami.

Inšpektor je izjemoma privolil, toda s pripombo: »Umetna svila je prav tako dobra, ljuba Dasy. Lahko jo naročim pri gospodu Mac Phersonu, saj veš, moža sem danes po nedolžnem osumil. Dovolj skušenj ima v tej stroki, saj zastopa največje tvrdke. Že l. 1912. je za Sam. Stona razpečaval umetno svilo.«

»Leta 1912,« praviš? Ali ti je to sam povedal?« ga je prekinila žena.

»Seveda! Tudi listine je imel v redu!«

*

Pol ure pozneje so aretirali gospoda Maca Phersona, ne da bi bili pri tem v hotelu zbujali pozornost. Inšpektor je dal natančno preiskati sobo št. 301 in je našel ukradene predmete v dvojnem dnu kovčega za vzorce. Pozneje se je izkazalo, da je lastnik tvrdke A. M. Torrens samo ena oseba, to je brat prijetega tatu.

Inšpektor Allan je dobil nagrado petdesetih dolarjev. Nikdar več ne bo nikomur verjel, da je že l. 1912. prodajal umetno svilo...

Gospod Mac Pherson pa še zdaj v ječi premišljuje, kdaj so začeli izdelovati umetno svilo.

IVAN VUK: OPHIR, ZLATA DEŽELA

Znamenita in vedno iskana je bila dežela, ki so ji rekli Ophir, dežela, kjer se je valilo zlato in srebro in drago kamenje, dišeča smola in zlahtni les. Iz zlate dežele je, kakor pišejo knjige Izraelcev, modri Salomon, veliki kralj, hodil po zlato, da je lahko vzdrževal svoj razkošni dvor, ki mu na svetu ni bilo enakega.

Zdaj, ko ropotajo tanki v Abesiniji, je spet vstalo ime te stare, zlate dežele, ki so ji rekli Ophir. Mnogi mislijo, da je ta zlata pravljica dežela, ki so ji rekli Ophir, sedanja Abesinija. Ta misel izvira iz izjav etiopskih kraljev, ki se štejejo med prave in neposredne potomce kraljice iz Sabe. Knjiga Izraelcev pripoveduje, da je kraljica iz Sabe, vsa v razkošju, odpotovala h kralju Salomonu v deželo Izrael, da se načudi njegovi modrosti. Ali kako je v resnici s to zlato deželo, ki so ji rekli Ophir, ali je istovetna z deželo Sabejcev ali s staro Etiopijo? S čim in kako naj se to dokaže? Kje je ležala, knjige ne povedo, kaj je bilo z njo, zapiskov ni, v čem je bilo njeno bogastvo, ni nikjer zapisano.

Znameniti in legendarni pohod kraljice iz Sabe k Salomonu je moral biti leta 750. pred Kristom. Resnično knežja so bila darila, ki sta jih prejela »beli« kralj in njegova zakladnica. Poleg zlahtnih kamnov, dragocenih dišav in zlahtne smole je prinesla velika karavana v Jeruzalem še 120 talentov zlata. Po grškem računu je tehtal en talent 150 kilogramov. Bilo je torej kaj vidno darilo kraljice iz jutrove dežele kralju v jutrovi deželi.

Razkošni dvor kralja Salomona je pa tudi požiral ogromna sredstva. Sa-

lomoni si je štel v čast, da je gospodar najbogatejšega dvora na svetu. Njegovo glavno mesto Jeruzalem naj bi slovelo kot politično in kulturno središče ne samo Izraela, temveč tudi sedanjih držav. In zato mu ni bilo žal sredstev, da bi zadostil tej svoji častihlepnosti. Njegov harem je imel 700 zakonskih in 300 postranskih žen. Iz slonove kosti je dal narediti krasen prestol in ga prevleči z zlatom. Še zdaj se po cerkvah v litanijah poje: »Stolp slonokoščeni...« Najneznatnejše lišno orodje je bilo iz zlata. Zato ni čuda, da niso zadostovali vsi njegovi bogati dohodki za kritje takega razkošja. Moral je iskati novih virov.

In tako se je zgodilo, da je skupno s kraljem Hiramom iz Thirusa poslal ladje v daljino deželo, ki so ji rekli Ophir, da mu pripeljejo zlata. Tri leta se ladje niso vrnile. Ko so se pa vrnile, so Salomonu samemu pripeljale 420 talentov zlata.

Še večkrat so odjadrale Salomonove ladje po zlato in vedno so se vračale natovorjene z zlatom, srebrom, zlahtnim lesom, pavi in opicami. Zato pač ni misliti, da bi te zaklade dobili v deželi Sabejcev, ki se je razprostirala v južnem delu Arabije ter je bogatela zlasti od trgovine med Afriko in Indijo.

Salomonova država je propadla zaradi notranjih nemirov. Tudi država kraljice iz Sabe je razpadla. Vendar je bilo vkljub temu še nadalje tako in je še dandanes tako, da ima oblast tisti, kdor ima zlato. In zaradi te resnice so hodili kralji in pustolovci iskat čudežno deželo, ki so ji rekli Ophir. Ladje so kar naprej jadrale po morjih in tipale v nadi, da najdejo deželo zlata.

V srednjem veku so iskali deželo zlata v Prednji Aziji. Francoski in italijanski raziskovalci so mislili, da so jo našli na obrežju puščave Sofale v Afriki. Raziskovalec Lassen je trdil, da leži dežela Ophir ob ustju reke Indus. Res je tam neko plemo z imenom Abhira. Anglež Keane je iskal deželo zlata v Južni Arabiji v bližini Tsafarja, ki je bivša pokrajina kraljice iz Sabe. Nemec Karl Peters jo je iskal v Južni Afriki. Zdaj tipajo za njo v Abesiniji in v deželah Modrega in Belega Nila.

Poldrugi tisoč let iščejo deželo zlata, ki so ji rekli Ophir. Zaman.

Če je mislil Mussolini na Ophir, ko je začel s klanjem ljudi po abesinskih puščavah in gorovjih, ne vem. Ali brez dvoma je mislil na zlato, na bombaž, na baker, na petrolej, na dobljene bitke in na osvojitve tuje dežele. Misli pa ni na nešteto ljudi, ki jih bo njegova roparska pustolovščina, oblečena v obleko civilizacije in evropske kulture, stala življenje.

Ogromen afriški del sveta je videl že dvig marsikaterega despota. Videl je tudi njegov konec. Kakor se praži doslej, tako se bo pražil ta svet tudi odslej in še dalje na soncu in čuval, kakor doslej, tisočletja svoje skrivnosti in čarobno, pravljico deželo zlata, ki so ji rekli Ophir, ko že nihče več ne bo vedel, da je živel italijanski diktator, ki se je pisal Mussolini. Toda ljudje pridejo do velikega spoznanja, da ni sreča mrtva kovina in da ni srečen njen lastnik, ampak red, ki si ga bo postavilo ljudstvo samo, svoboda in pravičnost.

Po reviji »Putješestvujočij«.

Priznateľ

1936. Leto X.

Članek »Poenostavite državno upravo!« smo morali med tiskom po višji sili izločiti. Praznino te strani smo izpolnili v zadnjem trenutku z zgornjo sliko. Toliko v pojasnilo, da bodo čitatelji vedeli, da urednik ni zakrivil te izpremembe.

LADA LETA

ANTON INGOLIČ:

Nadaljevanje.

Ko sta bila blizu gozda, spet nova vprašanja:
»Boš šel ti k njej, Tine?«
»Pojdi ti, Marta, jaz ne morem. Mi ne bo verjela, mislila bo, da jo hočem ovaditi. Tudi mama je dejala, da moraš iti sama in se dogovoriti.«

Marta je prišla Tineta za roke.

»Pojdi ti, Tine!«

»Jaz ne smem!«

»Toda jaz ne morem, Tine!«

»Potem se pa vrni!«

»Da, vrni se!«

Kakor bi padlo nekaj strašnega raz njiju, jima je bilo, ko sta se nenadoma okrenila proti domu.

Da, najbolje je, da se vrneta.

Bo že nekako.

Čez nekaj korakov pa sta se ustavila. Stala sta molče nekaj časa drug poleg drugega in gledala na pot pred seboj.

Tedaj pa je Marta hlastno segla po Tinetovi roki in jo pritisnila na prsi.

»Tine, povej ali bi šla ali ne?«

Tine jo je pogledal. Tako žalostne in raztrgane so bile njene oči. Toda on res ne ve, kaj bi bilo bolje.

Marta se je okrenila proti koči, ki je stala nekaj sto korakov pred njima.

»Pojdiva, Tine!«

Spustila se je v tek.

Čez čas pa je zopet obstala in prišla Tineta za roko:

»Tine!«

»Marta?«

Tik njega je stopila, ga držala trdno za roke in gledala v tla: njen glas se je tresel:

»Pa me ne boš obsojal zaradi tega, Tine?«

In čez čas:

»Pa me ne boš imel zaradi tega manj rad, Tine?«

Tine jo je objel in prižehl nase.

O, kolikšen otrok je ta Marta!

Ne, ne! Sedaj pa naj ne hodi! Naj bo, kakor je, saj bo vse dobro!

Toda Marta je že odhitela.

Tine je zaklical:

»Marta, počakaj!«

Marta se je okrenila tik pred hišo, mu zamahnila z roko in izginila v vežo.

Tisti dopoldan so se preselili k Lužarjevim.

Lužarica je spravila Lužarja in Borisa od doma, Tinetu pa je naročila:

»Ko bo prišla Gabovka, vzemi Martico in pojdi z njo na izprehod. Čez kako uro pa se lahko vrneš, tedaj bo že vse opravljeno.«

Marti je bilo nenavadno tesno.

Niti pred porodom tako.

Kakor bi se odločalo za vse njeno življenje. Vedela je, da se ne more več upreti, da je že vse v teku, še nekaj časa, pa se bo odločilo. Čim bolj se je solnce nagibalo, tem bolj jo je bilo groza. Prosila je Tineta, naj ostane pri njej, dokler ne pride Gabovka. Tudi v Tineta je prešla njena bojazen. Ostal je pri njej in ji govoril. V njem je bilo nenadoma zanjo toliko toplih besed in čuvstev.

Pozno popoldne je prišla Gabovka.

Marto je kar presunilo v srcu, ko jo je zaslišala v trgovini.

Oklenila se je Tineta:

»Tine, poljubi me, zelo me poljubi.«

Tine jo je poljubil.

»Sedaj mi bo laže.«

Tedaj je vstopila Gabovka:

»Dober dan, gospa!«

Tine se je izgubil iz sobe, poiskal na dvorišču Martico in šel z njo proti gmajni.

Ko sta prišla na gmajno, je Martica tekala med kravami in iskala Kotnikove sivke; ko jo je našla, je prišla k Tinetu in vzklikala:

»Očo, očó! Tam je matelina sivka!«

Čez trenutek pa se je spet pognala med krave. Tine je stal zgoraj ob robu gmajne in se oziral preko nje.

Kaj vse se je zgodilo od tedaj, ko je tu pasel črno!

Kaj vse od tedaj, ko je našel tam spodaj ob cesti Doro in se odpeljal z njo!

Ko se je vrnil, je srečal na pragu Gabovko. Mrzlo ga je spreletelo, kakor bi srečal pošast.

»Klanjam se, gospod profesor!«

Tine bi jo bil najrajši udaril v obraz.

Marta se je bolno nasmehnila.

Stopil je k nji:

»Je hudo?«

»Ni, Tine.«

Toda Marta je vsa drhtela.

Sedel je k nji.

Marta je poiskala njegovo roko in jo pritisnila k očem. Tine je začutil, da so solzne.

»Kaj ti je, Marta?«

»Nič ni, Tine.«

Čez čas pa je spet kanila solza na njegovo roko.

»Marta?«

Marta pa ga je potegnila k sebi.

»Tine, nikoli več ne bom storila tega.«

»Je bilo zelo hudo?«

»To je nekaj ostudnega, nečloveškega.«

»Uboga moja Marta!«

Marta se je tesno privila k njemu, da je čutil utrip njenega srca. Čez čas pa je približala svoj obraz k njegovemu, da je videl tik pred svojimi očmi njene velike sinje, z boleščjo in ljubeznijo napolnjene oči.

»Tine, povej mi, ali me imaš rad?«

Tine jo je pobožal po laseh.

O, kako je vendar lepa in čista in vsa njegova! Kaj hoče vendar drugega? Kam še venomer hrepeni? Saj ima Marto in Martico in, če hoče, ves dom, vse obličje, žage in stroje, vrtove, njive in sadovnjak! Samo besedo mu je treba izreči! Kam še venomer sega v daljo, ko ima vendar vse najlepše tik sebe?

»Povej, Tine!«

V Tinetu je zapelo. Objel jo je in poljubil.

»Rad te imam, Marta!«

Zvečer pa je dejal očetu, naj ga javi za mizarskega vajenca.

Kotnik se je opotekel na dvorišče in odtaval v strojno delavnico, prižgal luči ter spustil vse stroje v pogon, da je zabrnelo v tihi večer.

O, sedaj pa naj pojo in tulijo!

Sedaj so pa spet njegovi!

VIII.

Toda drugo jutro še ni bilo nič, dasi je Marta ves večer hodila po sobi, kakor ji je naročila Gabovka.

Ko je prišla in pregledala Marto, je dejala, da je treba še enkrat.

»Lužarici pa je naročila, naj skuha močnega vina in v njem rožmarina in žafranà.«

Ko je Gabovka odšla, je postala Marta zelo slaba. Hodila je počasi po sobi in pila vroče kuhano vino, ki ji ga je nosila Lužarica.

»Pij, čeprav ti ne diši, in samo hodi in hodi! Samo, da se odpre, potem pa bo vse dobro,« ji je prigovarjala.

Marta je pila, da je bila že vinjena in ni mogla več vzravnan hoditi, morala se je oprijemati mize in hoditi počasi okoli nje. Vse se je vrtelo in nič več ni jasno videla.

Le zdaj pa zdaj je razložila pred seboj mamin suhi obraz in videla, kako odpira usta, toda glasovi so šli mimo nje. Čez čas je zagledala Martico, tedaj jo je obšlo

toplo in lepo. Hotela jo je poklicati, premikala je ustnice, toda njenega imena ni mogla izpregovoriti.

A Martica je sama pritekla k njej!

»Mama, mama!«

Oklenila se je njenih kolen in začela jokati:

»Mama bolna, zelo bolna.«

Potem je prišel nekdo in jo odpeljal. Nič ni pomagalo, da je Marta iztegovala roke po njej.

Celo Tine je prišel. Bled se ji je zdel in tako zelo lep. Še nikoli ni bil takšen. Iztegnila je roko proti njemu. Prišel je k nji in jo objel. O, Tine, Tine, kako ga ima rada!

Potem je bila spet sama.

Obkroževala je mizo in vse se je vrtelo okoli nje. Nazadnje pa jo je obilo po nogah nekaj toplega in pred očmi se ji je stemnilo.

Marta je ležala na postelji, kri pa je še vedno lila iz nje.

Tine je bil prepaden.

»Grem po zdravnika!«

Toda Lužarica se je uprla:

»Kaj boš hodil, saj ne veš, kako je. Tako je običajno pri močnih ženskah. Nekaj časa še, potem pa se ustavi.«

Toda kri se ni ustavila.

Tine in Boris sta se odpeljala po zdravnika.

A zdravnika ni bilo doma, odpeljal se je bil v sosednjo vas, vsak čas se vrne.

Kaj naj napravi?

Da bi se odpeljal v Maribor, je predaleč.

Tedaj se je domislil.

Boris naj se odpelje v diru v sosednjo vas, morda sreča zdravnika že med potjo, Tine pa gre domov, on mora biti čimprej pri Marti.

In spustil se je v tek proti Potočju.

Ko je prišel tik gmajne, je bil utrujen, da je komaj premikal noge.

Toda mora dalje!

Mora mimo gmajne, mimo vsega mora!

Ko je stopil v Lužarjevo trgovino in planil proti sobi, kjer je ležala Marta, mu je pritekla nasproti Martica in se oklenila njegovih kolen.

»Očo, mami pa svečka goli!«

Tine se je pognal v sobo.

Na postelji je nepremično ležala Marta z gorečo svečo v rokah.

Tine se je opotekel k postelji in se zgrudil ob njej.

Martica pa je pritekla za njim.

»Očo, pusti, naj mami svečka goli!«

Konec.

F. S U R A :

G O S P A

Ni bila grda, ni bila lepa. Bila je uradnica v nekem zavodu, kjer je živela dolgočasno, enakomerno življenje od osmih zjutraj do sedmih zvečer s kratkim opoldanskim odmorom. In to življenje v zaprašenem prostoru, kjer je sedela sama s starim, po tobaku dišečim knjigovodjo, je bilo eden glavnih vzrokov, zakaj se pri svojih sedemindvajsetih letih še ni omožila. Saj so bile druge že davno poročene in marsikatera izmed njih celo že ločena.

Gospa, da, ko bi že bila vsaj tudi g o s p a ! Več ko te besede že itak ni pričakovala.

In tako se je primerilo, da je srečala, ko je šla k obedu, že večkrat na istem kraju mladega lepega moža, ki se mu je na obrazu in na ogoljeni obleki bralo pomanjkanje. Sicer pa vidimo takih ljudi zdaj mnogo na ulici. In zdajci se ji je porodila čudna misel. Namreč — da bi ji mogel ta mož pripomoči k izpolnitvi davne želje. Toda brž si je spet mislila, da je to neumnost, da se to ženski ne spodobi. In kaj bi slednjič, saj se dobro spominja, da je to nekoč tudi brala v romanu, in roman ima v sebi nekaj resničnega življenja.

Bilo je po sedmi uri zvečer, v trgovinah so že zažarele luči, ko se je vračala iz pisarne domov. Nekaj korakov pred seboj je uzrla svojega znanca. Kakor da ji je nekdo stisnil srce, ji je kri udarila v obraz, ko ga je nagovorila in prosila, naj jo spremi v bližnjo restavracijo, češ da bi se rada z njim pogovorila o nečem zelo važnem.

Bil je nekoliko presenečen, a ne more se reči, da neprijetno.

Branil se je, ko je naročila večerjo za oba, toda navsezadnje tu, v zarji luči, ko je bila tako zardela in so ji oči tako čudno žarele, je bila prav lepa in težko je bilo odkloniti.

»S čim vam morem postreči, gospodična?« je vprašal. »Če morem, vam rad ustrežem.«

»Glejte,« je rekla z razburjenim glasom, »ne bodite hudi name. Dam vam, kar boste želeli.«

Nekoliko je pomolčala, potem pa je nadaljevala, ne da bi ga gledala:

»Vzemite me in takoj po poročnem obredu se ločiva. Da se ne boste bali, da ne mislim odkrito, vam še pred poroko podpišem prošnjo za prostovoljno ločitev zakona. Od vas bo odvisno, kakšen datum napišete. Soglašate?«

Bilo je malo preveč, toda kaj naj bi izgubil?

»Soglašam,« je rekel, »toda samo z nekim pogojem.«

»No?«

»Da« — in sklonil se je k njej in zašepetal — »poročno noč skupaj preživiva. In se šele potem razideva.«

Avto ju je odpeljal v oddaljeno restavracijo, kjer sta večerjala že kakor gospod in gospa, in nato na njeno preprosto, a okusno opremljeno stanovanje.

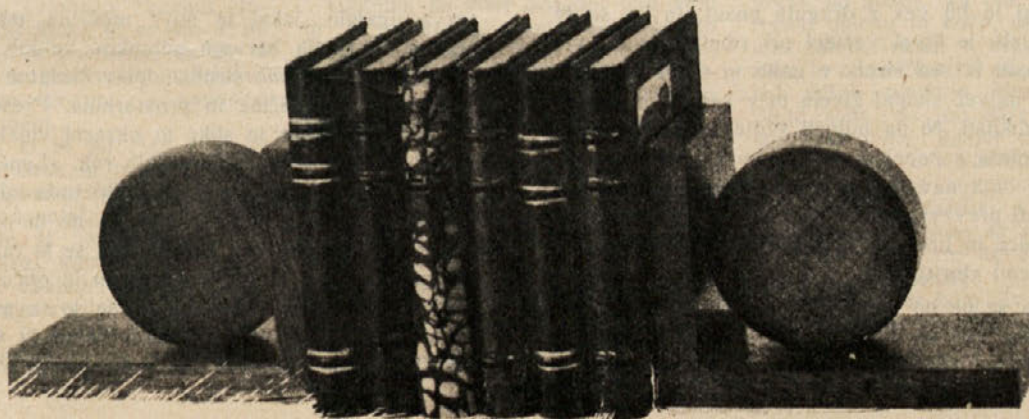
Življenje se je prebujalo na ulicah, ko je vstal. Glava ga je strašno bolela, vso noč je premišljal, kaj bo. Imel je pravico oditi, toda ali je mogel to storiti po vsem tem? Imel je, kakor vsak mož njegovih let, že marsikaj za seboj, toda s tako zelo vdano in tako ljubečo ženo se še ni sešel.

Počasi in tiho se je oblačil, da bi je ne prebudil.

Potem jo je poljubil v slovo na lepe prstke in krenil proti vratom.

Morda je spala, morda se je delala, da spi. Zdajci pa je široko odprla oči in rekla očitaže: »Ti odhajaš?«

In on ni odšel.

BISER LJUBEZNI

H. G. WELLS:

Ljubkejši od najsijajnejših kristalov je ta dragulj, bi rekel moralist, kajti ustvarilo ga je trpljenje živega bitja. Temu ne morem nič pripomniti, ker nimam nikakršnega čuta za čare dragega kamenja. Njegov motni lesk me prav nič ne gane. Prav tako ne bi mogel za svojo osebo odločiti o prastarem spornem vprašanju, ali je ta Biser ljubezni prekruta resnična zgodba ali pa samo ena izmed mičnih bajk o nesmrtnosti lepote.

Tako zgodba kakor spor sta proučevalcem srednjeveške perzijske proze nedvomno znana. Povest sama je kratka, neglede na to, da tvorijo njene razlage dobršen del književnosti tiste dobe. Razlagalcem je veljala bodisi za pesniški domislek ali pa za alegorijo, ki naj pomeni to ali ono ali karkoli že. Bogoslovci so se po svoje dolgo ukvarjali z njo in jo obravnavali predvsem kot zadevo, ki je v zvezi s posmrtnim vstajenjem telesa, tisti pa, ki pišejo o estetiki, so jo prav mnogo obdelovali kot parabelo. In mnogi so jo imeli za preprosto in golo ugotovitev nekega dejstva.

Povest se je spočela v Severni Indiji, ki ima izmed vseh dežel na svetu najplodnejša tla za vzvišene ljubezenske zgodbe. Dogodila se je v deželi sonca in jezer in bogatih gozdov in gričev in rodovitnih dolin; in daleč odondod so viseli pod nebesnim obzorjem visoki gorski velikani, vršaci, grebeni in slemena z nedostopnim, večnim snegom.

Tam je živel mlad kraljevič, gospodar nad vsem ozemljem. Ta si je poiskal mladenko neopisne lepote in dražesti, si jo izbral za kraljico ter ji položil pred noge svoje srce. Živela sta v ljubezni, polni veselja in razkošja, polni upanja, v izbrani, krasni, čudežni ljubezni, ki je presegala vse, karkoli sem vam je kdaj o ljubezni sanjalo. Živela sta v ljubezni celo leto in še del drugega leta, potem pa se je kraljica po naključju zbadla na robidov trn in umrla.

Umrla je, in kraljevič je bil nekaj časa potrtn na smrt. Molčal je od žalosti in se ni premaknil z mesta. Bali so se že, da si bo vzel življenje, a niti sinov niti bratov ni imel, da bi ga nasledili. Cela dva dni in celi dve noči ni nič zaužil in je ležal na obrazu ob vznožju divana, na katerem je počivalo njeno mlado dražestno telo. Potem pa je vstal, se pokrepčal in jel pohajati okoli kakor človek, ki se je odločil za nekaj velikega. Ukazal je položiti njeno telo v krsto iz mešanice svinca in srebra, za to pa je dal napraviti še zunanjo krsto, ki je bila narejena iz najžlahtnejšega in najbolj dišečega lesa in z zlatom obložena. Nad to krsto je dal zgraditi sarkofag iz alabstra, ki je bil ves z dragulji posut. In ko so te stvari izdelovali, je živel večidel pri ribnikih in na vrteh, v hladnicah in senčnicah, v gajih in tistih sobanah, v katerih sta največ skupaj živela in v katerih je sanjalaril o njeni ljubkosti. Ni pa odložil svojega oblačila in si omadeževal telesa s pepelom in grobim žalnim platnom, kakor je bila ondi navada, njegova ljubezen je bila za take izjemnosti prevzvišena. In nazadnje je šel spet med svoje svetovalce in pred svoje ljudstvo ter jim razodel, kar je bil sklenil storiti.

Rekel je, da se ne bo več dotaknil nobene ženske, da sploh na nobeno več ne more misliti in da si bo poiskal kakega dostojnega mladca, ga posinovil in ga postavil

za svojega dediča. Izšolal ga bo, da bo kos svoji bodočim nalogi, in tako bo izvršil svojo kraljevsko dolžnost, kakor se spodobi zanj. Nazadnje pa se bo z vso svojo močjo, z vsemi svojimi silami, z vsem svojim premoženjem in z vso svojo oblastjo posvetil delu, da bo zgradil spomenik, ki bo vreden njegove neprispodobne, drage rajne gospe. Ta zgradba bo morala biti neprekosljiva v mičnosti in lepoti, čudovitejša od vseh stavb, karkoli jih je kdaj bilo in karkoli bi jih sploh moglo biti, tako da bo konec konca tak čudež, da jo bodo ljudje vsevpred čislali in slavili ter jo želeli videti, da bodo od vseh koncev in krajev k nji romali in jo obiskovali ter izgovarjali ime in blagrovali spomin njegove rajne kraljice. In ta zgradba naj bi se po njegovi želji imenovala Biser ljubezni.

In njegovi svetovalci in ljudstvo so privolili, in začel je graditi.

Minevalo je leto za letom, in vsa ta leta je posvetil kraljevič graditvi in okrasitvi Bisera ljubezni. Izsekali so ogromno podklado iz naravnega skalovja na kraju, kjer se je človeškim očem odpiral pogled proti sneženi goličavi ogromnega gorovja kakor onstran doline tega sveta. Vasi in brda so bila tam, vijugasta reka in tri velika mesta v sinji daljavi. Ondi so sarkofag iz alabstra položili pod paviljon, ki je pričal o večjih tesarjih. In krog in krog lope so postavili stebre iz čudovitega, izbranega marmorja, obložili in opazili stene in na veliki kamnitni krsti je slonela katedrala in kronišča in kupole kakor krasen dragulj. Prvotni načrt Bisera ljubezni je bil manj drzen in natančen od poznejšega. Bil je manjši in bolj obložen in opažen; imel je vso silo luknjičastih pregraj in nežnih skupin rožnatih stebrov in sarkofag je v njem ležal kakor speč otrok med cveticami. Prva katedrala je bila krita z zeleno opeko, obrobljena in vezana s srebrom. Vse to pa je bilo spet odstranjeno, ker je bilo pretesno videti in ker ni bilo zadosti vzvišeno in veličastno za poletno kraljevičevo domišljijo.

Kraljevič namreč ta čas ni bil več tisti ljubeznivi mladenič, ki je svoj čas ljubil mlado kraljico. Zdaj je bil resen in odločen mož, ki se je ves posvetil graditvi Bisera ljubezni. In vsako leto je med delom odkril nove možnosti v loku in steni in opori, dobival je vse večjo oblast nad gradivom, ki ga je moral rabiti, in spoznal je sto in sto vrst kamnov in barv in učinkov, na katere ni sprva niti pomislil. Njegov čut za barve je postajal tanjši in hladnejši; nič več se ni ogreval za blesteči sijaj zlatih robov, za sijaj živobarvnega misala, kakor mu je sprva ugajalo; iskal je nove modrine, podobne sinjini nebesa, in rahlih barvnih odtenkov velikih daljav, temnih senc in nenadnih širnih poplav škrlatne opalne svetlobe, iskal je veličine in prostornine. Presedale so mu vse tiste izrezljive in slike in okrasni vložki in različno podrobno delo skrbnih človeških rok. »Lepe stvarce«, je govoril o svojih nekdanjih okrasih, toda zdaj jih je odložil v stranske gradbene dele, da ne bi ovirale njegovega osnovnega načrta. Bolj in bolj se je razvijal njegov čut za umetnost. S svetim strahom in občudovanjem so ljudje gledali Biser ljubezni, ki se je iz svoje začetne neznatnosti dvigal v nadzemsko širino in višino in veličino. Ni jim bilo prav za prav jasno, kaj so sprva

príčkavali, toda tako veličastne zgradbe gotovo niso upali videti. »Strašna čudesa more ustvariti ljubezen«, so si šepetali. In vse ženske na svetu, pa najsi so ljubile karkoli drugega še, so ljubile kraljeviča zaradi njegove sijajne zamisli.

Po sredini zgradbe se je razprostirala ogromna ladja, pogled, ki je kraljeviča bolj in bolj priklepil. Z notranjega vhoda v zgradbo mu je begal pogled na ogromno raztegnjeno stebrovito galerijo, a preko središnjega prostora, iz katerega so bili že zdavnaj izginili rožnati stebri, preko vrha paviljona, pod katerim je ležal sarkofag, skozi čudovito zamišljeno lino pa je kraljevič strmел proti sneženi goličavi ogromnega gorovja, gorovja nad gorovji, dve sto milj odondod. In ob obeh straneh so plaval in se zibali stebri in obloki in podklade in galerije, dovršeni, toda ne vsiljivi, kakor velikanski nadangelj, čakajoči v senci božje navzočnosti. Ljudje so bili polni zanaosa, ko so v prvo zagledali to strogo lepoto, potem pa so jeli drgetati in srca so jim klonila. Kraljevič je pogosto prihajal tja in globoko presunjen, pa vendar ne čisto zadovoljen strmел v tisto perspektivo. Čutil je, da Biser ljubezni še nekaj zahteva in da njegova naloga dotlej še ni končana. Vsakokrat je hotel kaj malega izpremeniti ali pa kako novo izpremembo odpraviti.

In neki dan je omenil, da bi bil sarkofag brez paviljona vidnejši in preprostejši; in ko ga je dolgo časa zelo pozorno ogledoval, je ukazal lopo razdehati in odstraniti.

H. W. Kappler:

Kazen ob Amazonski reki

Lansko leto sem s svojim rdečekožnim slugo Tezkacem jahal ob Amazonski reki. Potovanje, ki se je bilo začelo v Tabatingi, naju je vodilo ob reki navzdol v Manaos.

Nedaleč od izliva Jurue sva morala zaradi neprehodnih pragozdov ob bregu reke zaviti nekaj kilometrov v stran, in na tem ovinku sva prišla v samotno naselbino, kjer so živeli na pol divji Indijanci, odcepek karibskih rodov.

Pozdravili so me z glasnim krikom; vendar sem bil vesel, da me niso napadli, ampak so se, ko so za trenutek vzeli moj prihod na znanje, vrnili k nekakšnemu drugemu, očitno važnejšemu opravilu. Nekaj v stran od naselbine so ždeli v gostem krogu starejši Indijanci, in podoba je bila, da imajo zanimiv in nujen posvet. Vsi poizkusi, da bi kaj zvedel o čudnem vedenju teh ljudi, so se mi izjavovili, zakaj nihče ni razumel mojega jezika; in tako sem nazadnje poslal svojega zvestega Tezkaca, Indijanca iz rodu Moki, ki se mu je po dolgih pogajanjih posrečilo, da se je sporazumel s prebivalci naselbine. Kar je Tezkac dognal, je naposled razodel tudi meni.

Neki Karib, ki ni bil član rodu te vasi, je že mesece in mesece kradel vaščanom najlepšo živino in jo ponoči skrivaj odganjal. A to še ni bilo vse; posrečilo se mu je bilo, da je izvohal tudi kralj, kjer je glavar rodu hranil skupni zaklad. Kakor sem v svoje začudenje zvedel, ta zaklad ni sestajal samo iz raznega nakita, ampak tudi iz zlatih zrn in celo iz pra-

vih brazilskih zlatnikov, ki so jih bili Indijanci v mnogih letih izkupili od potujočih trgovcev za svoje izdelke.

Zdaj so se posvetovali, kaj naj ukrenejo z zločincem, ki so ga strogo stražili v neki ilovnati koči. Najprej so hoteli zvedeti, kje je bil skril ukradeni zaklad.

Karib se je pa na vsa vprašanja samo porogljivo smejal in odgovarjal, da mu niti na misel ne hodi, da bi izdal svojo skrivnost; in če ga ubijejo, bodo še manj dobili ugrablene dragocenosti nazaj.

Da bi počakal, kaj bo, sem se kar moči složno usedel nedaleč od neke koče; in res sem čez dve uri opazil, da je bil posvet končan. Radovedno sem stopil bliže k zborovalcem in jel gledati, kako so se pripravljali k početju, kakršnega dotlej še nisem videl. Izvotlili so dinjo, jo napolnili z vodo, izvrtali in trdo lupino majceno luknjico in obesili dinjo na vodoravno vejo nekega drevesa, ki ni bila posebno daleč od tal. Nato so privezli ujetnika, ki so mu bili medtem ostrigli lase na glavi in skrbno izbrili neko mesto na temenu.

Ujetnika so zdaj posadili pod vejo in ga s konopljenimi vrvmi čvrsto privezali k deblu. Nato so mu z ozkim usnjenimi jermeni tako privezali glavo, da ni mogel Karib niti za las ganiti z njo. Zdaj sem tudi opazil, da je iz dinje v določenih, odmerjenih presledkih kapljala voda in da so kaplice udarjale zmerom na isto, izbrito mesto ujetnikove glave.

Tezkac je medtem vlekel na uho, a ko je videl moje vprašujoče poglede, je bil kar v obupni zadregi. Po njegovem zmedenem govorjenju sem posnel, da hočejo člani rodu izsiliti priznanje in da so v ta namen

Drugi dan je spet prišel, ne da bi bil kaj omenil; in naslednji dan spet in še drugi. Potem je dva dni izostal, nakar se je vrnil s stavbenikom in dvema mojstroma in majhnim spremstvom.

Gručica je molče stala in upirala poglede v živo veličino svojega dela. Niti sledu o naporu človeških rok ni bilo v dovršeni stavbi. Videti je bilo, kakor da je sam Stvarnik prirodne lepote prevzel nase plod njihovega truda.

Samo ena stvar je navidezno kvarila to popolno skladnost. V sarkofagu je bila nekakšna nesorazmernost. Prav nič se namreč ni povečal. In kako naj bi se bil sploh izza svojih zgodnjih dni povečal? To je izzivalo oko, se pačilo tekočim črtam. V tem sarkofagu je bila krsta iz svinca in srebra, a v krsti iz svinca in srebra je bila kraljica, drago nesmrtno bitje, ki je bila vzrok vse te lepote. In ta sarkofag ni bil zdaj videti nič drugega kot nekakšna podolgovata škatla, ki je ležala nesorazmerno v tej veliki perspektivi Biseru ljubezni.

Videti je bilo, kakor da bi bil nekdo na kristalno nebesno morje spustil nekaj majhen kovčeg.

Kraljevič je dolgo gledal in gledal, in nihče ni vedel, kakšne misli mu vrtajo v glavi.

Nazadnje pa je izpregovoril. Pokazal je s prstom.

»Odstranite tole,« je zapovedal.

Prevedel Griša.

sklenili »izdolbsti« ujetnika. Nehote sem se spomnil starega pregovora, da »kaplja za kapljo še kamen izdolbe«. Tu je bila zdaj razlaga uganke!

Ura za uro je minevala, Karibovo porogljivo obregovanje je ponehvalo bolj in bolj, in ko je prišla polnoč, si slišal le še trudoma pritajevano stokanje. Grozno je pa postalo, ko se je jelo drugi dan solnce dvigati. Pri vsaki kaplji, ki mu je padla na glavo, je Karib presunljivo zakričal, oči so mu stopale iz jamic in z ustnic mu je visela gosta pena.

Kmalu potem, ko se je vzpelo solnce na vrhunec svoje poti, je bil Karib na koncu svoje moči. Med strašnim kričanjem, stokanjem in ječanjem je izdal kraj, kjer je bil zakopal zaklade. Nekateri izmed Indijancev so se takoj odpravili na znamenovani kraj, in šele ko so res prinesli ukradeno blago, so odvezali Kariba.

Nekaj minut je negibno ležal na tleh; nato je pa živalsko zarjovel in zdiral iz vasi, kakor bi mu bili psi za petami. Kar pošastno ga je bilo gledati, ko je brez smisla in cilja drevil po gozdu. Tu mu je trnje raztrgalo obleko in kožo, tam je v divjem zaletu treščil v drevo, in še ko nam je izginil izpred oči, smo od daleč slišali njegovo blazno tuljenje. Slutil sem, da mu žareča glava ne bo dala miru, dokler se ne strmoglavi v valove Amazonske reke, ki ga bodo gotovo pogoltnili.

Molče sem zajahal konja in odjezdil dalje. Tezkac, ki je menda čutil, kakšne misli me navdajajo, je tisti dan vso pot molčal.

Nikoli, dokler bom živ, ne pozabim te nenavadne, okrutne sodbe ob reki Amazonki.

Sanje o Afriki

Vsak izobražen človek ima neke celo skladišče sanj. Tako na pol želja, ki se najbrž ne bodo nikdar izpolnile. Jaz na primer imam eno samo veliko željo (poleg drugih, manjših, seveda). Tako rad bi sedel v prijetni sobi sredi samih prijateljev. Pravkar smo povečerjali — ah, ta večerja! — in zdaj kadimo dišeče cigarete in pijemo sladke likerje. Razpoloženje je doseglo svoj vrhunec, in višek tega razpoloženja sem jaz sam! Pogledj vseh so uprti vame, in jaz pripovedujem o Afriki:

— Ko sem nekoč tam, mislim, da je bilo ob spodnjem Senegalu, lovil vodne konje, se mi je zgodilo, da je ...

Zdaj sem ves v ognju. Tam spodaj poznam vsak kamen, vsak grm. Pol svojega življenja sem prebil pod žarečim afriškim nebom. Poznam najredkejša zamorske rodove in marsikaka poglavarstva hči je že vzdihovala za menoj. Opazoval sem že najbolj tajinstvene ceremonije in verske obrede, čeprav sem dobro vedel, da me čaka najstrašnejša smrt, da bi poglavar s svojo lastno roko končal moje življenje, če bi me kdo opazil. Videl sem prizore, ki so navdajali moje srce z grozo: kako so se barvali in tetovirali, se oblačili v svoje dragocene in ostudne bojne maske, s pasovi človeških lobanj. Z mnogimi poglavari sem sklenil krvno pobračinstvo in stanoval v njih kočah in šotorih kot upoštevanja vreden, tajinstven tujec, ki je zmožen vsakovrstnih čarodej-

Trije aristokrati gredo bogato okrašeni na ogled.

Koče siromakov.

Ustreljen vodni konj. Čeprav je videti neokreten, je v vodi zelo uren in lov ni nikdar brez nevarnosti.

Brez dvoma je na dandanašnji okras naše dame vplivala afriška moda.

stev. Bil sem v nešteti krvavih bitkah, ki so jih bila bojovita krdela z neusmiljeno krvoločnostjo, in Makavamba, tisti veliki, mi je podaril krvavo glavo sovražnega kneza, prepustil mi jo je kot svojemu gostu in zavezniku v znak večnega prijateljstva, da jo postavim — tisto glavo, mislim — doma v vitrino. Prebrodih sem močvirja brez potov, reke, v katerih je mrgolelo na tisoče krokodilov in še druge take golazni; filmal sem afriško družinsko življenje, pisal dnevnike, ki bi bili lahko vsaki knjižnici v ponos in okras. Videl sem ubogo paro, zamorce, kako so jih teptali sloni, nabadali bivoli, pikale kače, kako so jih poljubovale Angležinje, kako so jih žrle divje zveri. Jedel sem najbolj izbrane delikatese afriške kuhinje, jedi, o katerih bi si naše učene kuharice, ob vsej svoji šolski modrosti niti sanjati ne upale. Pobijal sem leve in šakale, in neki vodni konj menda še zdaj dirja okrog z mojo svinčenko v levi prednji nogi. Res, bili so čudoviti časi in le prcrad se jih spominjam.

Toliko bi vam imel povedati o svojih željah. Resničnost pa je žal mnogo manj nevarna in še manj zanimiva. V knjižnici imam že 23.50 din dolga in so me danes že drugič terjali. Zdaj si že prav dolgo nisem izposodil nobene knjige, zaradi dolga, in prav tako dolgo že nisem nič čital o Afriki. Če izvzamem seveda abesinsko zadevo. O tem čitam vsak dan, prav za prav bi lahko čital, pa me ne zanima posebno. V kinu tudi ni nikdar nič pravega zame, sicer pa itak

Družinska sreča v Afriki.

Počitek raziskovalcev.

Pravljice z južnega morja

Mrliški denar.

Stari poglavar je potreboval denarja, hotel si je okrasiti kočo z nepopirjevimi kožami. Poglavar je imel hude sanje, moral je imeti kože, da bi odgnal hudobne duhove. Dal je poklicati zelenookege Nešua.

Carovnik je obljubil, da bo priskrbel denar, toda za to je potreboval lepo deklico. Šel je v kočo starega Adaleja, k očetu lepe, mlade Paje.

Rekel ji je: »Mange moama, solnce zahaja — pojdi z menoj!« Paja se je prestrašila — tako blizu teče Ti-Ondua, reka mrtvih.

Noč je poljubljala zemljo, veter je rosil solze. Nešua je odpel Palin pas, preko ramen ji je ogrnil žrtveni plašč. Paja je spoznala plašč, pogledala je očeta. Paja je imela solze v očeh, oče se je obrnil in si z rokami zakrill obraz.

Paja je mislila: »Moj ženin Nama bi me gotovo branil — toda on je daleč na vojni!«

Spet je rekel Nešua: »Mange moama, solnce zahaja, pojdi z menoj!« In je odvedel Pajo iz koče. Paja je mislila: »Po poti bova srečala Nama!« Vedela je, da je Nama daleč na vojni, a človek zmerom upa. Človek upa vse do smrti...

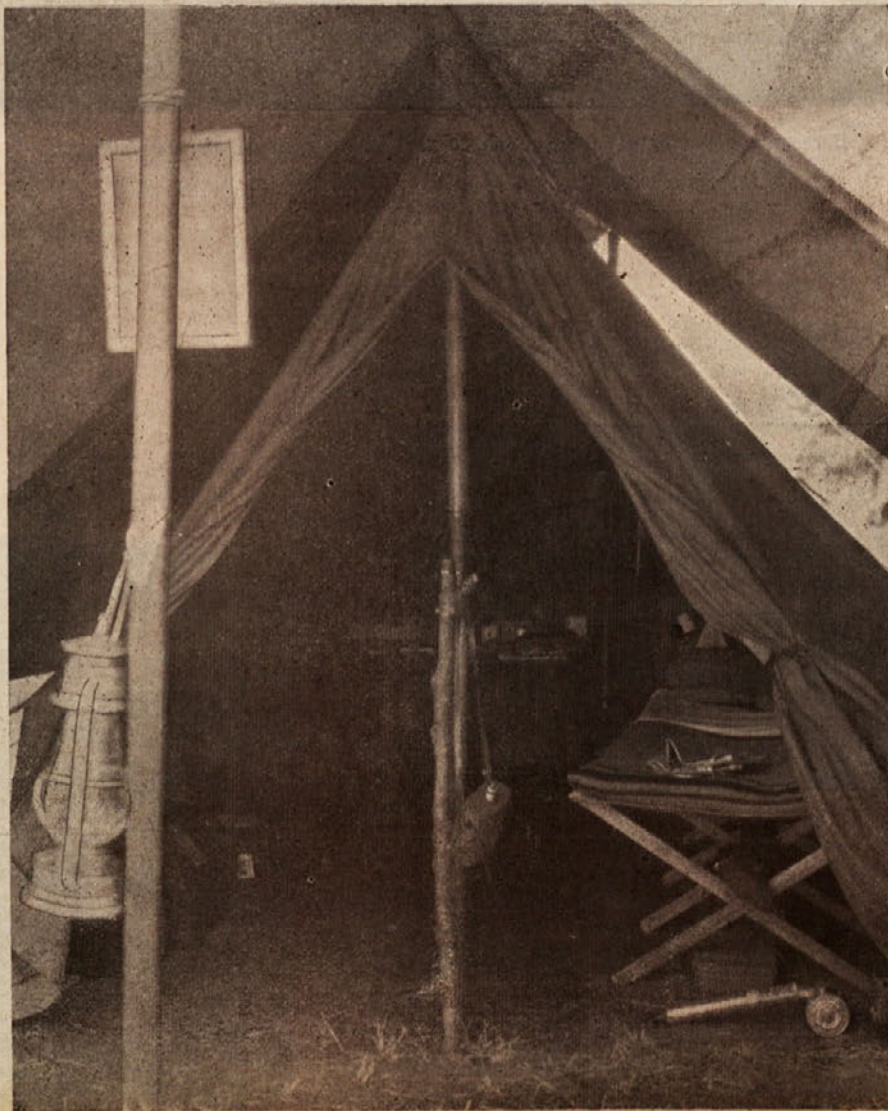
»Civilizirani« zamorec pleše svoj divji ples.

zdaj nimam denarja. Morda bi hoteli potrpeti, dokler moja fantazija, zlasti pa moj žep, ne dobi primerne hrane in podpore, takrat bom namreč pokazal vsem deželam tega sveta v besedi in sliki, kaj znam, če morem!

Edino, kar je pristnega pri vsem tem, so tele slike, ki jih pa žal, zdaj vam moram še to priznati, nisem sam posnel. Take priložnosti še nisem nikdar imel. Ampak podaril mi jih je zadnjič neki tovariš iz Berlina, s katerim sva se spoznala v Garmischu na Olimpiadi. Pa si nisem mogel kaj, tako sem jih ogledoval, pa mi jih je podaril. Za spomin, je rekel, in v znak večnega prijateljstva. Prav takole je rekel, samo nemško.

Nima vsak tako lepih spominov na Olimpiado...

Šotor, kjer prebiva vodja ekspedicije, je »posebno udobno« opremljen.

Ni bilo daleč do Ti-Ondua, toda samo mrtvi hodijo tisto pot, za žive ne vodi tja nobena steza. Nešua je vodil Pajo pred seboj, Paja se je bala in jokala.

Šla sta skozi teman gozd. Žalostno je prepeval veter med vejami. Kaj se je zasvetilo skozi drevje? Ali je že jutro? Ne, to je bela voda Ti-Ondua, reka mrtvih.

Čarovnik Nešua je postal strašen, oči so se mu svetile kakor dva zelena plamena. Paja je prosila, Paja se je brnila, Paja je kričala — toda Nešua jo je sunil v vodo.

Reka je zašumela in narasla. Mrtvi so obkrožili Pajo, jo objeli in božali s svojimi mrzlimi rokami, nazadnje so jo potegnili v globočino.

Paja je izginila, zjutraj pa je našel Nešua njen plašč. Ves je bil pokrit z bledim srebrom. Mrtvi so plačali za Pajo.

Zdaj je imel poglavar dovolj denarja. Vse, kar potrebuje, si bo lahko kupil. In dve polni pesti je dal Adaleji, očetu nesrečne Paje, dal je Adaleji denar... da bi ga potolažil.

Čer.

Ob vznožju kleči leži čer, pokrita s cvetočimi koralami. Okoli čeri se lovijo valovi in igrajo pisane ribice.

Toda človek ne pride nekaznovan do čeri, ne more priti do nje peš ali pa v lahki pirogi. V votlini se skriva lačna Paima — smrt, tam se plazi blede Andua — utopljenec, ki ima v glavi namesto oči dve globoki jami.

V viharju in ob solnčnih dnevih prepeva čer, časih ječi kakor vdova

Zamorec iz rodu Vakamba v bojnem okrasju. Zobe ima priostrene, da se lahko v sili tudi z njimi brani.

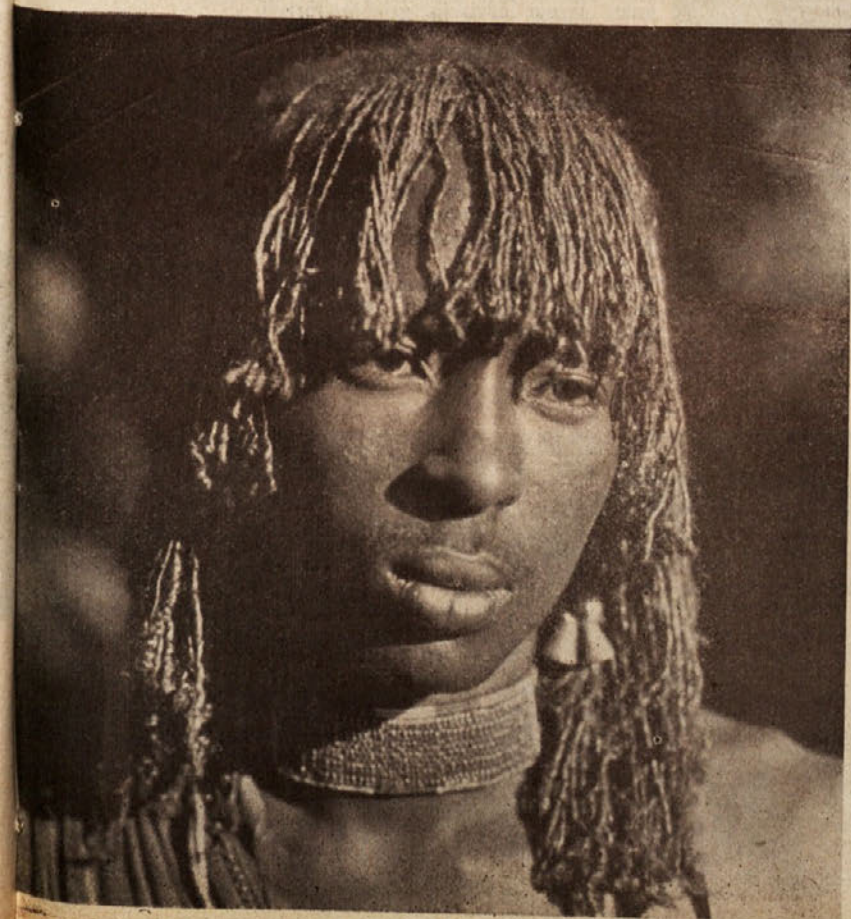
mladega vojaka, drugič šepče kakor ločje na strehi. O čem prepeva? O vsem! Dosti je videla v življenju.

Nekoč je prišel k njej starec in jo prosil smrti v valovih. Kolena so mu klecala, ni mogel hiteti, zobje so mu gnili, ni mogel več gristi.

Sin mu je rekel: »Stari, dovolj dolgo si živel. Saj niti sam ne veš, koliko si star. Tvoji zobje so gnili, kolena ti klecajo, čas je, da ležeš k mrtvim. Poglej mojo sekuro, ostra je, nikdar ne zgreši udarca — brez bolečine te bo duša zapustila.«

Starec pa se je ustrašil sekire. Lažja in bolj mirna je smrt v valovih. Vzel je svoj najljubši glavnik, ki ga je bil nekoč po prastari navadi položil k nogam izvoljene neveste, in odšel k sinjemu zalivu, k vznožju čeri...

Svečenik iz rodu Vakamba, h kateremu se zatekajo vsi nesrečniki.

Nekoč je živela deklica Kea. Nihče je ni videl nikdar žalostne; mar imajo mlade deklice kdaj časa za žalost? Ves dan se je smejala, ves dan je prepevala vesele pesmi.

Neki praznik je preplesala vso noč, na glavi je imela venec iz belih cvetov Panaje. Zjutraj je pa šla preko kamenja k morju in je prišla do čeri.

Kaj je iskala tam? Kdo ve! Ko jo je morje vrglo spet na obrežje, cvetje v njenih lasih še ni zvenelo.

O tem prepeva Kuindii — čer, in še o marsičem drugem.

Ekspedicije štejejo pogosto le po štiri belce, ki pa morajo vzeti s seboj več-sih več ko sto črncev-nosačev.

Čuvaj mrličev.

Čuvaj mrličev živi z mrtvimi, ki spiijo v zemlji in med vejami dreves. Vedno je sam, razgovarja se samo s svojimi mislimi, stari Nešua — prijatelj mrtvih.

Solnce ga vidi, kako spi utrujen od nočnega dela, mesec ga vidi, kako se upognjen tiho plazi skozi gozd.

Nešua išče v gozdu cvetlice — cvetlice življenja in cvetlice smrti. Cvetlica Teeli se sveti v temi ognjenordeče, ta cvetlica napolni srce z veseljem in življenjem; cvetlica Niauli ima močan in oster duh, od tega duha človek zaspi — za zmerom...

Stari Nešua vse ve in pozna vse skrivnosti. V starčku lahko na novo vzplamti že ugašajoča iskra in v trenutku lahko pogasi plameneče življenje mladega vojščaka. Kadar ječi drevje, sliši Nešua, kako šklepečejo kosti v vetru, iz zemlje sliši Nešua, kako lezejo črvi in grizejo mrtvo meso.

Vse sliši Nešua, vse vidi Nešua, toda njegova duša je daleč, daleč na tujih obalah, pri tujih ljudeh. Vse besede belih ljudi in vse besede črncev bi ne mogle izraziti tega, kar vidi njegova duša.

Ker Nešua vse ve, kar je in kar je minilo, zato pozna vse pripovedke in vse pesmi. Spominja se časov, ko še ni bilo belcev, ko mrtvih še niso polagali med vejevje dreves, spominja se časov pred velikim viharjem in celo tistih, ki so bili prej — že davno prej...

Vojščaka iz rodu Kavirondo, ki jebelcem najnevarnejši in skoraj nedostopen.

Praznik pred kočami iz trsja.

Kjer odpovedo avtomobili, morajo poprijeti človeške roke.

Dirigentska palica kot žezlo.

Ko se je dal Napoleon kronati leta 1804. za cesarja, je imel v rokah zlato žezlo, ki je bilo še iz časov Karla Velikega. Denon, ravnatelj muzeja v Louvru, je odkril to žezlo malo pred kronanjem.

Napoleon pa ni nikoli verjel, da je to žezlo pristno, čeprav se ga je pogosto posluževal.

In prav je imel!

Šele pozneje se je namreč razvedelo, da je zagrešil Denon majhno — sicer opravičljivo — golufijo. Ker je bil prepričan, da bo imelo žezlo Karla Velikega velik vpliv na narod in ker je imel nalogo, da poišče kakšno zgodovinsko žezlo, je vzel v Louvru zlato dirigentsko palico »mojstra glasbe« na dvoru Ludvika XIV. in dal vrezati vanjo napis: CAROLUS MAGNUS.

Tako je moral držati Napoleon pri kronanju v rokah dirigentsko palico.

Na Genezareškem jezeru.

Pri potovanju po sveti deželi je prišel star župnik tudi do Genezareškega jezera. Ves v svetem navdahnjenju je stal ob bregu in srce mu je divje utripalo. Tu, na tem jezeru je hodil Jezus po vodi.

Čolnarja, ki je čakal tam blizu, je začel izpraševati:

»To je torej jezero, kjer je hodil Jezus po vodi?«

»Da, tako je bilo menda.«

»In koliko bo stalo, če me odpelje tja, kjer je stopil Jezus iz čolna?«

»Kakor vidim, ste duhovnik iz Amerike. Nič vam ne bom računal.«

In ko sta prišla do svetega kraja, je vzel župnik sveto pismo iz žepa, pogledal ves srečen okoli sebe in na posled izrazil željo, da bi se peljala nazaj.

»To stane pa dvajset dolarjev.«

»Kako? Saj ste rekli, da mi ne boste nič računali.«

»Tega nisem nikoli rekel. Vožnja do tega kraja je bila zastoni, nazaj pa stane dvajset dolarjev.«

»Potem.« je dejal župnik in poslal vdan pogled proti nebu, »potem pa ni nikakšen čudež, da je naš Odrešenik stopil iz čolna in šel rajši peš!«

Poglavar in njegov sin.

Vedno pogostejše filmske ekspedicije so vzgojile strokovnjake tudi že med črnci, ki so zelo uporabni, ker so vajeni podnebja in krajev.

Tanja Šaliapinova, hčerka slavnega ruskega pevca.

V dolini pomlad — v gorah paradiz smučarjev.

PRVA UMETNOST

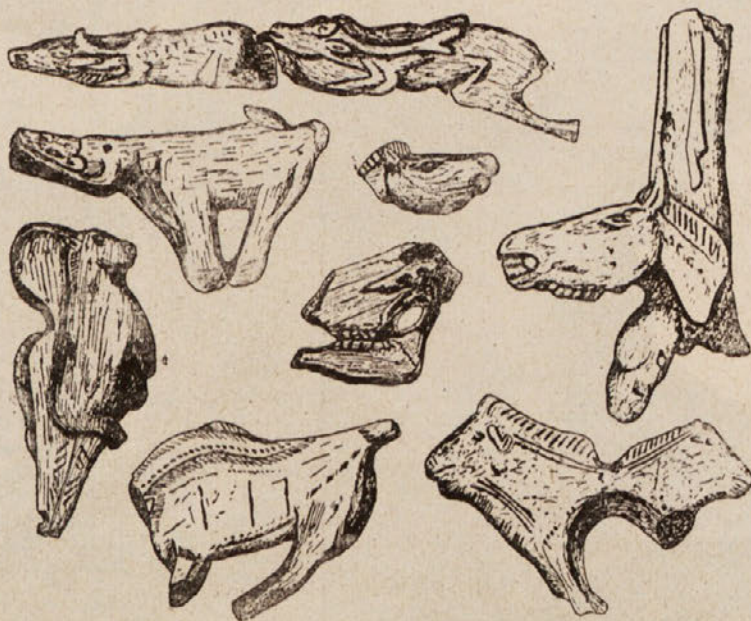
Kateri izmed primitivnih človeških nagonov je povzročil nastanek umetnosti? Ali je nastala slučajno, iz istega nagona, ki žene otroka, da upodobi najrazličnejše in nemogoče like? Ali je nastala kot plod treznega predudarka?

Najstarejša umetnost, ki jo poznamo, je umetnost jamskega človeka. Pračlovek je s kamnom vdolbel v steno svojo votlino podobe živali, ki jih je lovil ali ki se jih je bal. Veroval je, da bo puščica, ki jo je naslikal vbojeno v telo živali, res zadela žrtev, kateri je bila namenjena. Dve osnovni potrebi sta torej dali pobudo za prvo umetnost: skrb za hrano in boj za obstanek. Ta umetnost je nastala seveda brez vsakega estetskega namena.

Nekateri moderni učenjaki, ki si prizadevajo, da bi dokazali pri človeku estetski nagon že od njegovega nastanka, pravijo, da so našli dokaz v tako zvanem nagonu ustvarjanja, to je isti nagon, ki žene ptico, da si splete gnezdo, ali bobra, da si zgradi bivališče ob reki. Vendar ima samo pri človeku gradnja bivališča svoj namen. Edino bitja, ki so obdarjena z razumom, so sposobna za razmišljanje in lahko namenijo svoja stremilje-

Bizon in neka neznana žival. Ta risba je bila odkrita v neki votlini v Španiji. Gotovo je to delo jamskega človeka iz predzgodovinske dobe.

V Britskem muzeju v Londonu hranijo poleg drugega tudi tele predmete iz predzgodovinske dobe. Na izkopinah prav lahko opazimo, da so imeli ljudje že takrat nekaj estetskega smisla.

nja določnemu smotru. Kajti šele tam, kjer vdahne stvaritelj svojemu delu vso barvo in izraz svoje osebnosti, se začne prava umetnost.

Če opazujemo umetnost kot posledico ustvarjalnega nagona, zasledimo prav tesno sorodnost umetnosti z znanostjo, ki je tudi proizvod ustvarjalnih prizadevanj. Vendar pa se nam izraža umetnost kot nekaj individualnega, kot izraz osebnosti, medtem ko mora učenjak stremeti za tem, da samega sebe kolikor mogoče odstrani iz svojega dela in da poda čim splošnejše mnenje.

Umetnost je imela v svojih prvih početkih povsem praktičen pomen. Smoter umetniškega ustvarjanja pa ne sme biti samo praktičen, temveč

predvsem estetski. Umetnost, ki ima svoj izvor v potrebah vsakdanjega življenja, ni samo neke vrste obrt, ampak se z marljivostjo delavca in pozneje z navdahnjenjem umetnika lahko razvije v pravo umetnost.

Zenske in satir. Tudi ta risba je bila najdena v neki jami v Španiji.

EVGEN MOLNAR:

DVA KOŽUHA

kozi vrata štirinadstropne hiše, ki je stala na živahno obljuden cesti, je vstopil čedno oblečen moški. V veži je obstal in iskal po razpredelnici strank neko ime. Na stopnišču se je pravkar prižgala luč in razpršila mrak hladnega popoldneva. Mož je končno našel, kar je iskal. Advokat dr. Andrej Koren... Je že pravi. Segel je v žep svojega že nekoliko obnošenega plašča, izvlekel pismo in ogledoval naslov, ki je bil napisan na ovitku: »Drugo nadstropje, levo, vrata številka 15.«

Šel je po stopnicah navzgor in pozvonil pri vratih odvetnikovega stanovanja. Služkinja je odprla.

»Kaj pa želite?« je vprašala.

»Imam za gospoda odvetnika važno pismo. Počakati moram na odgovor.«

»Gospoda doktorja ni doma.«

»Potem pa dajte pismo gospe, prosim. Tudi ona ga lahko odpre.«

In je izročil služkinji pismo.

Ona je odšla v sobo, moški pa je ostal sam v predsobi. Na obešalniki je viselo nekaj damskih in moških klobukov in ženski kožuh. Stopil je do plašča, ga snel s kljuke, odprl tiho vhodna vrata in stekel naglo po stopnicah.

Nekaj sekund nato se je služkinja vrnila v predsobo. Ker ni več našla moža, ki ji je bil oddal pismo, je odšla nazaj v sobo h gospe.

»Gospa,« je rekla preplašeno, »gospod je že odšel.«

Nič dobrega sluteč je odhitela odvetnikova žena v predsobo.

»Strašno!« je kriknila, »moj plašč! Moj dragoceni kožuh!«

Služkinja je od strahu zajokala.

»Kakšen pa je bil ta človek?« je vprašala gospa.

»Ne vprašujte me zdaj, stekla bom za njim... morda ga še ujame!«

»Prav, prav... Medtem bom pa telefonirala policiji.« Služkinja je stekla navzdol. V prvem nadstropju pa je srečala odvetnika.

»Kam pa tako tečete?« jo je vprašal gospod odvetnik. Toda dekle ga ni poslušalo, ampak je zaklicalo navzgor:

»Gospa bo gospodu doktorju že sama povedala.«

Pred hišnimi vrati je obstala in se ozrla na vse strani. Toda tat je že izginil. Vsa premražena se je nazadnje morala vrniti, ne da bi bila kaj opravila.

Dr. Koren je nervozno pozvonil pri vratih svojega stanovanja. Žena mu je odprla.

»Kaj pa se je vendar zgodilo?« je vprašal razburjeno in je pozabil celo na pozdrav.

»Pomisli, preile... komaj pred petimi minutami...«

Toda nadaljevati ni mogla, s pogledom je začudeno obstala na svojem soprogu.

»Kje pa imaš svoj kožuh?« je vprašala prestrašeno.

»Saj si šel vendar po kosilu v kožuhu zdoma.«

Advokat je smehljaje se miril soprogo:

»Le ne skrbi, draga; nisem ga nesel v zastavljalnico, pa tudi ukradli mi ga niso.«

»Kam pa si ga del?«

»Ko sem šel po stopnicah, sem srečal moža, ki je nesel tvoj plašč...«

Ona se je zgrabila za prsi. On pa je nadaljeval:

»Vprašal sem ga, kam ga nese, pa je rekel, da si naročila, naj pride ponj, ker je treba popraviti podlogo.«

»To je rekel?« je vprašala ona obupano.

»Da. Nato sem ga prosil, naj hkrati odnese še moj plašč, ker se mi je na ovratniku malo odtrgala kožuhovina.«

Claude Farrère-Iv. Vuk:

Karneval

V letu Gospodovem 1906. je bila barva velike karnevalske redute v Nizzu azurno modra in rubinasto rdeča.

Zvečer tega pustolovskega dne, ko je ura odbila enajst in je bila velika dvorana — vsa okrašena z girlandami — že napolnjena z modro in ržnato množico plesalcev, je ustavila na stopnicah, ki so držale v jedilnico, azurno modra pastirica rubinasto rdečega pastirja.

»Poznam te,« je rekla.

Rubinasto rdeči pastir jo je molče pogledal. Krinka azurno modre pastirice se je tesno prijemala njenega obraza in ga skrbno zakrivala. Videl je samo njene oči, zelenkaste oči, ona pa je videla le njegove, rdečkasto rjave.

Smelo je nadaljevala:

»Zdi se mi, da se ne zabavaš... Tako osamljen si. Mar so te prijatelji zapustili... Zakaj si prišel na reduto?«

Rubinasto rdeči pastir je gledal azurno modro pastirico, ugibal njeno bistvo in jo malone prodiral z očmi. Naposled je rekel:

»Prišel sem, da bi srečal vas.«

Odmaknila se je za korak.

»Da bi srečali... mene?... Ali — slišiš... Saj ne veš, kako mi je ime!«

Nalahno je skomizgnil z rameni.

»Kaj ime!... Dama ste, ki sem jo čakal. Ime ni važno. Dama, sanje, neznan pustolovščina, o kateri sem že sanjal nekoč. Jeana ali Suzana, to je pač vseeno!«

Nekoliko vznemirjeno ga je opazovala.

»Zakaj me ne tikate?«

Poklonil se ji je.

»Slišal sem zvok vašega glasu. Sre-

brni zvok lepote. In od tega trenutka zame niste več brezimena maska. Spoznal sem vas in vem, da ste ti, sta, katero sem čakal in zaradi katere sem prišel v to deželo sanj: mo-

ja nevesta. In ne spodobi se, da bi tikal svojo nevesto. Tikal vas bom, kadar boste moja žena.«

Nasmejala se je:

»Sem že žena nekoga drugega, da veste.«

Pokazala mu je levo roko. Izpod modre svilene tkane rokavice se je medlo svetil poročni prstan. Prijel jo je za roko. Snel ji je rokavico. Poljubil je roko z vročo nežnostjo in snel prstan.

Zdrznila se je. On pa je rekel:

»Sami pogledite! Prstana ni več. Roka je gola in dama je svobodna.«

Ali naj se jezi? Ne. Ali prstan je vzela. Nič ni rekla, ampak prešerno se je oklenila roke, ki ji jo je ponudil, in pomešala sta se med množico. Plesala sta po dvorani, veliki, kakor da se je kak park izpremenil v dvorano. Držala sta se za roke in skozi tesno stisnjene dlani je strujala življenjska toplota...

Ko je godba utihnila in so se pari porazgubili, sta se izmotala iz množice in vsa zasopla sedla pod skupino palm.

»Preneumno... Takšna vročina.«

Privzdignila je nekoliko krinko, da je lahko srknila več zraka. O, samo za spoznanje jo je privzdignila in s njo za kratek trenutek. Nč ni mogel videti. Opazil je samo hrepeneča usta in pikanten nosek...

»Vsa izpehana sva. Pila bova... Prehitro sva plesala. In zakaj bi ne? Saj sva zato tukaj, da se omamiva, da zarajava v deželi sanj.«

Natočil ji je sladkega šampanjca. Pila ga je v velikih požirkih. Z obema rokama je držala čašo, kakor majhno dekletce, ki je hudo žejno. Potem se je umirila. Vstala je in zopet zaželela plesati. Ko je rubinasto rdeči pastir položil roko okrog njene pasu, se je stisnila k njemu, in on jo je pobožal po zatilniku. Smejala se je in mu zažugala s prstom:

»Za zdaj naj bo... ali zdaj bodite pridni!«

»Saj nimate več poročnega prstana,« je rekel in jo zavrtel.

Vesela množica ju je obkrožila. Ponovil je:

»Saj nimate več poročnega prsta-

»Ah, nesrečnež!« je bruhnilo iz nje, »kaj si napravil!« On jo je začudeno pogledal:

»Ne razumem! Kaj je morda...«

»Ta človek mi je plašč vendar ukradel!«

»Tvoj plašč? Tvoj kožuh?«

»Seveda! Moj Bog, moj Bog!«

»Kako se je vendar moglo to zgoditi?«

»Pozvonil je in poslal služkinjo s pismom, naj ga preberem. Medtem pa, ko je...«

»S kakšnim pismom?«

»Na, tu je čitaj!«

Dala mu je pismo, ki ga je bila od razburjenja že čisto zmečkala. On pa je glasno čital:

»Spoštovani gospod doktor!

Nikar ne mislite, da sem nehvaležen človek! Če pridem kdaj zaradi svojih najrazličnejših podvigov v nasprotje z zakonom, se gotovo obrnem na Vas. Upam, da mi bo dotlej uspelo, dvigniti svoj obrat do take stopnje, da Vas bom mogel odškodovati za tatvino in za pravne stroške...«

na. Zadnji, komaj vidni okovi, ki so vas vezali, so zlomljeni. Zdaj spadate vsa sanjam, rdečim in modrim sanjam. Zdaj niste več tista, ki ji ne poznam imena... Suzana ali Jeana. Samo moja nevesta ste... In skoro boste moja žena. Kakor hitro vas odpeljem, boste moja žena.«

»Odpelujete?... V poštni kočiji ali na svojem iskrem žrebcu?«

»Najprej na svojem žrebcu, potem pa v kočiji, kakor se spodobi. Imam štirideset čarobnih konj, štirideset konj iz brona in jekla, ki čakajo pred vrati te palače. In zdaj pošljem kralatega duha, duha, ki je hitrejši kakor blisk in grom, da nama preskrbi prostor v spalnem kupeju ognjenega brzovlaka, ki odpelje popolnoči.«

»In kam pelje ta ognjeni brzovlak?«

»Je vseeno, kam! V grad vile, vaše krstne botre — ali na otok sreče... ali kam drugam. Vseeno, kam. V Pariz, če hočete... k meni...«

»K vam?«

»Da, k meni. Kajti tudi to je dežela sanj. Predočite si majhno hišico, skrito pod velikimi drevesi. Za vaš prihod bodo stopnice v hišo postlane s cvetjem vrtnic. In rumeni suženj, ki sem ga prinesel iz kraljestva sonca, bo pokleknil, da lahko poljubi rob vašega krila...«

»Kakšna škoda, da je vse to le sen!...«

»Sen... da. Ali pomislite, da je noč življenje neresnično in da so najine sanje resnica...«

Slučajno sta prišla do vrat. Pusti vestibul ju je vabil s svojim hladom. Za trenutek sta obstala, da si napolnita pljuča s svežim zrakom. Rubinasto rdeči pastir je samo za sekundo privzdignil krinko. Samo za desetinko sekunde. Ali neki skrbno opazujoči služabnik ga je spoznal. Planil je na stopnišče in zaklical:

»Voz za gospoda grofa...«

Ime se je izgubilo v uličnem šumu.

Avto se je ustavil. Obstal je, enak ogenj bruhajočemu zmažu iz pravljic, s silo 40 PS in razsvetlil s svojimi prodornimi žarometom stopnišče.

Uslužni služabnik je odprl vrata avtomobila. Azurno modra pastirica

in rubinasto rdeči pastir sta se spogledala.

»Glejte,« je pretrgal molk rubinasto rdeči pastir. »Ali nisem imel prav? Sanje, malone zoper najino voljo, postajajo resničnost. Vstopite!«

Hotela se je vrniti v dvorano, da se umiri. Ali vino, ki ga je popila, je kaotično premetavalo v glavi njene misli. Naj gre ali naj ne gre? Sama si ne ve odgovora. Žarometa slepita in mečeta kakor ogledalo bleščeč snop svetlobe tja po cesti. Dvakrat se je obrnila okrog sebe, kakor da jo je zagrabil omotica. In zdajci — zdajci je zbežala k odprtim vratom avtomobila...

Rubinasto rdeči pastir je pohitel za njo. Mimogrede je zaklical služabniku:

»Pokličite postajo! Naročite spalni oddelek v ekspresu...«

Avto je zaropotal in že je dirjal po sosedni ulici... Ker sta zdaj sama, sta nekoliko zrahljala krinko, da so se njune ustnice mogle poljubovati. Ker je pa noč s svojimi sencami zastirala njun objem, se še nista videla...

Tudi pozneje v prav tako skrivnostnem somraku spalnega kupeja v ekspresu, ki je v divjem tempu drevil preko polja, se nista videla. Držala sta se v objemu in zaspala. Ostanek sanj je še plaval nad njima in nad njunim spanjem.

Ali stekla oken kupeja so se jela polagoma svetlikati. Jutrnji somrak se je razgrnil blede in mrzel kakor prepoten robec. Debela megla se je razgrinjala preko žalostnih poljan, preko blatnih njiv, preko brezlistnega drevja in preko grmičevja, s slano pokritega. Dan je pregnal noč. Brezbarven zimski dan je pogledal v kupe. Azurno modri žamet in rubinasto rdeči atlas sta bila samo še zmečkano, groteskno slepilo.

Oba sta se hkratu zbudila. Vlak je grmel preko mostu. Okrog so se vlačile meglene cunje. Nato se je na obzorju pojavilo mesto. Tovarniški dimniki so gledali iz megle in jo mešali s svojim dimom.

Vlak je obstal. Uslužbenci so begali po kupejih.

»Lyon — petnajst minut!«

Pastirica se je prišla za glavo.

»Lyon?«

Ni razumela. Samo s trudom se je spominjala... Ta oddelek — spalni kupe? Ti ostanki karnevala... Ta neznan moški pri nji, preveč blizu nje?

Hkratu se je spomnila vsega. Vsa je vztrepetala.

»Moj bog! Izgubljena sem!«

On ni odgovoril. Zakaj nepotrebne besede? Seveda je izgubljena po zakonih morale. Zato je molčal. Žalosten v globini duše. Ona je zaplakala.

»Vse moje življenje je uničeno, str-

to... Moj mož, ... moj dom... moja uboga, mala hčerkica!«

Planila je kvišku.

On je strgal z obraza krinko in pastirsko obleko. Ona je mehanično odložila obleko pastirice. Stala je pred njim vitka, ljubka, v lični rjavi obleki.

»Milostiva,« je rekel. »Prosim vas, ne jokajte! Poslušajte me. Teh osem ur, ki ste jih pravkar doživeli — ko ste mislili, da ste jih živeli, so samo sanje, hude sanje, mora... Nič drugega. Nič se ni zgodilo, prav nič, čisto nič. Resničnost je ta: včeraj so vas upijali, začarali v deželo sanj. Danes — zdaj boste tukaj na levo stopili v drug vlak, ki ga vidite tam... da, v tistega... In ta vlak vas popelje nazaj v Nizzo. Vaš mož bo prizanesljiv, vaša hčerkica o tem ne bo nikoli nič zvedela. Jaz... mene sploh ni. Idite! Bodite zdravi, milostiva!«

Odprl je vrata. Ni takoj odšla. Kakor brez zavesti je strmela v tla, kjer sta ležala dva kupa iz rubinasto rdečega atlasa in iz azurno modrega žameta. Naposled, kakor z odporom vseh svojih sil, je zbežala iz kupeja, zbežala k drugemu vlaku in planila v vagon...

Oba vlaka sta hkratu zažvižgala. Sam v kupeju, ki ga je odnašal dalje, je spoštljivo pokleknil h kupu sanj, k pogrebni obleki umrlih sanj in jih poljubljal...

V I K T O R R A K O S I

Rezervirani oddelek

red tedni se je zgodila tu v naših krajih manjša železniška nesreča. Vlak je skočil s tira in slučaj ni zahteval več ko samo življenje štirih ovac. Sicer je bilo vse v redu.

Ravno sem se pripravljala, da bi v korist stanja naše valute napisal članek, ki naj bi vzbudil splošno pozornost, pa mi je tista železniška nesreča vdihnila čisto drugo misel. Nenadoma se mi je zazdelo primerno, podrezati prometno ministrstvo in nastopiti v korist železniškega osebja, ki je tako preobremenjeno z delom in je tudi sicer tako ustvarjeno, da res ne more več odgovarjati za vse te težje in lažje železniške nesreče, ki se zadnje čase čedalje pogostejše dogajajo.

Članek je zagledal luč sveta v uglednem dnevniku in je vzbudil splošno pozornost. Vendar pa sem na zadevo prav kmalu pozabil, in neki dan, ko sem že zopet razmišljal o naši valuti, pride k meni možak in me povpraša, ali sem bil jaz tisti, ki je pred kratkim napisal pаметen članek o železniškem osebju.

»Seveda, jaz sem ga napisal.«

»Sprejmite mojo najpristranejšo zahvalo, gospod. Jaz sem bil namreč glavni obtoženec pri tisti nesreči, toda pod vtisom vašega članka sem bil oproščen vsake krivde.«

»Čestitam!«

»In zdaj, gospod, bi se vam rad izkazal hvaležnega!«

»Kako?«

»Prinašam vam ključ, ki zapre vsak oddelek v železniškem vozu. Gotovo ste že kdaj opazili, da imajo nekateri oddelki na vlakih tablico z napisom: Rezervirano za vojake, za kurirja, službeni oddelek itd. Vendar pa so ti oddelki po navadi prazni ali pa zasedeni samo med nekaterimi postajami. Sicer je pa stalno nekaj takih oddelkov na razpolago.«

»Ali res?«

»Res. Če hočete torej udobno potovati, kar odprite tak oddelek, se lepo zaklenite vanj, in živa duša se ne bo zmenila za vas.«

Z največjim veseljem sem sprejel ponudeni ključ.

Drugi dan sem bil povabljen na svatbo v neko oddaljeno mesto. S svojim malim ročnim kovčgom sem se izprehajal po peronu glavnega kolodvora. Ko je privozil moj vlak, sem iskal primerne oddelka. In iztaknil sem kupe, ki je bil označen z napisom: »Rezervirano«. Odprl sem vrata tako mirno, kakor bi bil oddelek rezerviran zame.

V oddelku je ležal gospod in spal. Ker pa sem precej hrupno ravnal z vrati, se je zbudil, pozdravil in rekel:

»Če bi imel tisoč oralov zemlje, bi vseh tisoč oralov posejal z ovsem, pa bi ves pridelek prodal vojnemu ministru.«

»Ne bi bilo napačno,« sem odvrnil ravno dušno.

Medtem pa je oni pogledal na odprta vrata, pozdravil in izginil. Gotovo je na isti način prišel do prostora kakor jaz in se je hitro pobral, ker je najbrž mislil, da sem jaz srečni posestnik oddelka.

Skrbno sem zaprl vrata, zagrnil šipe in se prav udobno usedel.

Vsak se je premaknil. Prav dolgo se ni ustavil. Na prvi postaji pa so se na moje največje začudenje odprla vrata in zagledal sem črno oblečenega gospoda v spremstvu dveh drugih moških, ki sta bila videti njegova pomagata ali slugi.

»Prosim, da bi izstopili,« me je vljudno pozval črno oblečeni gospod.

Slabe slutnje so me izpreletele. Izstopil sem.

»Morda bi bili tako dobri in bi se potrudili, da bi šli z nami.«

»Kam?«

»K meni!«

»Zaradi zasliševanja? Ampak potem bom vendar zamudil svoj vlak.«

»To ne bo posebna nesreča. Čez eno uro pride itak drug.«

Prišli smo iz kolodvorskega poslopja. Zaprt avto prav posebne vrste je stal pred izhodom.

»Prosim, vstopite!«

»Kam hudiča me vendar vlečete? Zdaj pa imam tega že dovolj!«

Spremljevalca gospoda v črnem sta me zgrabila in me potisnila v vozilo, še preden sem mogel prav migniti. Oba slugi sta sedla poleg mene, gospod v črnem pa nam nasproti.

Izpustil sem iz oddelka nedolžnega norca, ki je bil pobegnil iz norišnice. Zdaj sem sam stopil na njegovo mesto. Mrzlo me je izpreletelo, po hrbtu navzdol in navzgor. Le kako bi zdaj ušel!

Bil sem kolikor mogoče miren.

»Me peljete zdaj v norišnico?« sem vprašal črnega.

»Ne, v tukajšnji privatni sanatorij.«

Zdaj bi bil rad zvedel, ali sem norec, ki spada v prisilni jopič, ali sem bolj pohlevnega značaja.

»Toda tam so sami norci, kajne?«

»Ne, samo živčno bolne imamo tam in čisto nedolžne fantaste.«

»V kateri oddelek pa mislite spraviti mene?«

Črno oblečeni gospod me je neodločno pogledal.

»Po mojem mnenju spadate med nedolžnejše paciente, ki so obsedeni od fiksne ideje.«

»In kakšna je ta moja fiksna ideja?«

»To, da ste Rotschild.«

»Vidite, toda na tem ne najdem jaz prav nič nenormalnega. Mnogo večji norec bi bil Rotschild, če bi si domišljal, da je na primer — jaz.«

Na terasi sanatorija nas je pričakoval lastnik. Začuden sem ga pogledal:

»Ah, ti?«

Bil je včasih moj sošolec.

»Poglej no! Peter!« je zaklical presenečeno.

»Resnično, Peter, tvoj bivši sošolec.«

»Si spremljal torej našega pacienta. Toda — kakor so nam javili, je potoval sam v rezerviranem oddelku.«

Črni gospod mu je moral za mojim hrbtom nekaj pojasniti, kajti obraz mojega prijatelja se je nenadoma izpremenil.

»A tako!« je zamrmral. »Daj, stopi z menoj v mojo sobo!«

Pomigal je ostalim, naj ostanejo zunaj, in stopila sva v pisarno. Nenadoma se je obrnil k meni in rekel:

»Gospod baron! Koliko ameriških papirjev naj prodamo na pariški borzi?«

Gledal me je, kaj porečem na to, jaz pa njega še bolj.

»Gospod baron! Izvolite pogledati izvestje o vašem zlatem rudniku ob Riu Tinto.

In mi je pomohil nekakšen papir.

Nenadoma se mi je posvetilo. Ta človek bi rad vzbudil v meni tisto fiksno idejo, da sem Rotschild. Veselo sem se nasmejal:

»Prav, prav, prijatelj. Meni boš lahko dolgo razkladal. Nisem namreč tisti, za katerega me imaš!«

In povedal sem mu vse od konca do kraja, kakor se je zgodilo. Njegov obraz je postajal daljši in daljši, dokler ni dobil izraza popolne obupanosti.

»Ta je pa res lepa zdaj! Izpustil si mi mojega norca, tu zraven pa čakajo zdravniki in psihiatri, da ga preiščejo!«

Razburjeno je hodil po sobi gor in dol.

»Kaj naj zdaj storiva? Zdaj vendar ne morem vsem priznati, da je norec ušel! Lahko me zadeva spravi na tak glas, da bom moral še sanatorij zapreti. Kaj bi zdaj? Kaj naj počnem?«

Nenadoma je pred menoj obstal.

»Zdaj mi moraš pomagati! Izdajaj se med preiskavo za pobeglega norca.«

»Kaj pa ti pomaga mnenje strokovnjakov, ki bo izrečeno nad menoj? Saj vendar nisem tisti, ki si ga pričakoval.«

»Vseeno. Kadar najdemo pravega, ga bom pa dal še enkrat preiskati.«

»Reci zdravnikom, da norca ni!«

»Ko pa so vsi obveščeni, da so ga poslali!«

»Toda jaz sem vendar človek s čisto normalno pametjo. Vsaj mislim.«

»To je postranska reč. Če si že napravil to zmešnjavo, je tvoja dolžnost, da mi pomagaš iz zadrege.«

Globoko sem vzdihnil:

»Naj bo v božjem imenu!«

»Vedi se torej pametno in ne pozabi na Rotschilda!«

Pet minut pozneje sem imel cel zdravniški svet na vratu. Prijatelj mi jih je predstavil kot svetovalce pariške borze. Začel sem z njimi govoriti francosko. Na vsako vprašanje sem odgovoril francosko, oni so pa samo kimali. Ko je preiskava trajala že dobro uro in sem postal že besen in nervozen, so odšli. Prijatelj mi je takoj povedal, da sta me dva izmed zdravnikov spoznala na vsak način za norca. Eden me je pa spoznal zaradi mojega pogleda za idiota. Ostali so bili bolj milostni v svoji sodbi.

S prvim vlakom sem se vrnil domov.

Nauk, ki je skrit v tej storiji, je, da se potuje v rezerviranem oddelku samo tedaj, če se lahko pošteno plača. Sicer lahko spoznaš čisto pametnega človeka za norca...

ANEKDOTE

Smeti in libreto.

Verdijev libretist Ghislanzoni je bil nekoč v gostih na Verdijevem posestvu. Pod oknom sobe, kjer se je mudil, pa je s presenečenjem zagledal kup smeti in gnoja. Začuden se je obrnil k mojstru in mu rekel:

»Vraga, kako moreš gledati pod oknom ta kup nesnage?«

Verdi se je nasmešnil:

»Vidi se, da nisi gospodar. Ta kup je vrđen najmanj pet tisoč lir!«

»Tako? Torej za cele tri tisočake več, kakor si ti meni plačal za libreto „Aide“?«

Verdi je hitro obrnil pogovor drugam.

Galantni Goethe.

Nekaj mladih weimarskih deklet se je nekoč spomnilo, da bi šle obiskat Goetheja. K njemu pa ni bilo tako

lahko priti. Treba se je bilo vselej najprej javiti — toda ko je vdrla v njegov vrt truma mladih deklet, se je Goethe samo veselo nasmejal, pustil svoje delo in šel dekletom naproti, da bi jim povedal nekaj prijaznih besed.

Dekleta so letala po vrtu in po terasi. Iznenada pa se je primerila nesreča. Ena izmed njih se je slučajno zadela v kip Venere iz sadre, da je padel na tla in se razbil.

Dekle, ki je to storilo, je prebledelo in planilo v jok. Goethe pa je stopil k njej, jo pobožal po laseh in ji rekel:

»Dete moje, kdo bi jokal za mrtvo Venero, ko je pa tu na vrtu toliko živih!«

Nenavaden zaslužek.

Mark Twain je nekoč postopal lačen po washingtonskih ulicah. Niti centa ni imel v žepu. Obstal je pred nekim imenitnim hotelom in premišljal, kaj naj stori. Tedaj pa je pritekel k njemu lep lovski pes in se mu

začel dobrikati. Mark Twain ga je pogladil in pes je ostal kar pri njem.

Kmalu je prišel mimo neki general in hotel stopiti v hotel. Ko je zagledal psa, je obstal in rekel:

»Krasen pes!«

»Da. Ali ne?«

»Dajte mi ga! Tri dolarje vam dam zanj!« je dejal general, ki je bil prepričan, da je pes Twainov.

Mark Twain je vzel tri dolarje, general pa je stopil v hotel.

Malo nato je prihitel neznan gošpod in se ustavil pred Twainom.

»Ali ste morda vi kaj videli velikega lovskega psa?«

»Sem. Tri dolarje mi dajte, pa vam ga bom privedel.«

Lastnik mu je dal takoj denar. Twain je šel v hotel in se čez nekaj časa vrnil s psom. Odkupil ga je za tri dolarje od generala, njemu pa so ostali pošteno zasluženi trije dolarji.

Pisan je svet... pisana moda!

Lepi spomladanski dnevi nas vabijo v prirodo.

Zunaj se začena življenje; s terase gledamo in uživamo skladnost in živahnost spomladanske mode.

Letos prevladujejo črtasti in karirani vzorci in deseni cvetja in pičic.

Sedanja moda lahko zadovolji okus vsakogar, vendar se je treba zavedati enega dejstva:

Indanthren — barvaste in tiskane tkanine so edine, ki ne oblede pri pranju, na svetlobi in pri uporabi.

One Vam prihranijo vsako razočaranje.

Indanthren-barvaste tkanine dobite v vseh dobrih modnih trgovinah.

Pazite vedno na znamko Indanthren.

Literarni drobiž

Nemci so izdali nov indeks pisateljev, katerih dela naj bi bila za Nemce nevarna. Med njimi so tudi nekateri izrazito nacionalistični pisatelji in povelečevalci Hitlerja, tako na primer Erich Czeh-Jochberg, ki je napisal enega njegovih prvih življenjepisov. Dognali so namreč, da je sorodnik Svatopluka Čeha. Med novimi prepovedanimi pisatelji so Hans Fallada, Will Wesper, Frank Thiesso, Rudolf Herzog in Hans Schwarz.

François Maurice je izdal nov roman »Črni angeli«. Tudi Maeterlinck ni zaključil svoje kariere z lansko knjigo »Pred velikim molčanjem«, ampak je izdal še eno z naslovom »Peščena ura«.

V srbohrvaščini je izšla Delakova dramatizacija Cankarjevega »Hlapca Jerneja in njegove pravice«.

Slovaki so izdali prevod Krleževega romana »Povratak Filipa Latinowicza«.

Sestdesetletnico je praznoval dalmatinski pisatelj in pesnik Milan Begović. Največ uspehov je doživel s svojimi dramami.

Angleži so izgubili enega svojih najpomembnejših literarnih velikanov, Rudyarda Kiplinga, ki je umrl 18. januarja za posledicami operacije. Kipling se je rodil leta 1865. v Bombay. Mladost v Indiji je razvnela njegovo fantazijo. Mnogo je potoval po svetu in se ukvarjal z žurnalizmom. Zaslovel je že leta 1885., ko je izšla njegova prva knjiga povesti pri neki londonski založbi. Potem je napisal dve knjigi o doživljajih iz džungle, ki sta zbudili ogromno pozornost po vsem svetu. Njegova najzrelejša mojstrovina je roman »Kim«, ki je izšel leta 1901. in ga imamo tudi v slovenskem prevodu. Leta 1907. je dobil Nobelovo nagrado za književnost.

Italija je omilila sankcije na kulturnem področju. Tudi naši listi se smejo začasno spet uvažati v Italijo.

Nemce zelo skrbi neprestano nazadovanje izvoza knjig iz Nemčije. Tudi dumping z obveznim 25 odstotnim znižanjem cen za inozemstvo ni dosti zalegel.

Sinclair Lewis je izdal nov roman »It lan't hoppen hete«, ki hoče napo-

vedovat: bodočnost Amerike. Roman je zbudil obilo pozornosti.

Waldemar Bonsels je napisal novo knjigo o svojem potovanju po Ameriki z naslovom »Jezdec v puščavi«.

Bolgarsko državno nagrado za leto 1935. je dobil pisatelj stare garde Todor Vlajkov.

Nemško založbo S. Fischer je prevzela založba Ullstein.

Pisatelj Kurt Tucholsky, ki je tudi »Priateljeyim« bralcem znan po kratkih prevodih, je umrl v izgnanstvu na Švedskem. Njegov konec je bil tragičen. V obupu se je zastrupil.

Poljsko državno literarno nagrado je dobila Zofija Nalkowska za svoj roman »Dom žena«. Tudi lani jo je dobila ženska - pisateljica Marija Dombrowska za svojo trilogijo »Dnevi in noči«.

Prihodnji mesec dobite roman Lide Merlinove »Ljubezenska pesem Azije«, ki je še dandanes na Češkem najbolj čitana knjiga. Obenem dobite prvi del detektivskega romana »Igra za prostost«.

Velikonočne navade raznih narodov

Ob nobenem prazniku ne poznajo razni narodi toliko običajev in navad kakor o veliki noči. Skoraj povsod po svetu je velika noč praznik veselja in ponekod jo spremlja celo navade, ki spominjajo na karneval. Seveda pa je tudi obilo čredov, polnih globoke misli, ki spominjajo na vstajenje zveličarjevo. Velikonočne navade imajo dvojne korenine: verske in narodne, ki izvirajo še iz pradednih časov in spominjajo na nekdanje pogansko slavljenje praznika pomladi. Prav zaradi te dvojnosti je v raznih obredih toliko pestrosti in mikavnosti.

ŠPANSKA VELIKA NOČ.

V Španiji je revolucija izpremenila marsikaj in mnoge svečanosti, ki so jih znal Španci tako prikupno prirediti,

so že zapisane v preteklosti. V Madridu je bil na primer običaj, da so na veliko soboto svečano sežgali »kraljico posta«. Ves post so ob sobotah to slavnato kraljico nosili v slavnostnih procesijah po mestu. Kazala je starko z vencem na glavi, v rokah pa je imela metlo iz dračja. Pri vsaki procesiji so ji odtrgali kakšen del telesa, tako da je sedela zadnjo soboto na lesenem prestolu samo še raztrgana vreča slame. In naposled so na veliko soboto vrgli ostanke slavnate kraljice na grmado. Potem se je začel ples, ki je trajal do drugega dne opoldne.

Med plesom je obkolila množica tudi mogočno cerkev v Seville. Ves veliki teden je bila cerkev ovita z ogromnimi črnimi pajčolani, ki so jih sneli šele pri polnočci na veliko soboto. In med tem ko so prepevali v

Vaša polt razodeva vse...

... na njej se zrcali Vaša negovana lepota. Polt bo lepa in ostane lepa, če jo boste redno negovali z Elida Ideal-kremo.

Zakaj to je novo na njej:

**izboljšana kakovost
požlahtnjen vonj
povečana tuba
popoln učinek.**

Ona se vleze takoj v kožo — odpravi, kerimavsebi „hamamelis virginica“ majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona je idealna podlaga za puder — varuje pred prahom, vetrom in slabim vremenom — napravi polt medlo in enakomerno lepo.

N O V A

ELIDA

IDEAL

KREMA

cerkvi svete pesmi in so zazvonili vsi zvonovi, je začela množica na trgu vriskati, saj so začeli padati tudi pajčolani s cerkvenih zidov. In potem so v divjem veselju ljudje plesali do jutra.

Sevilla je bila v časih pred revolucijo ob koncu velikega tedna zbirališče vseh tujcev, ki so potovali po Španiji. Drugič v letu so se namreč tam odigravali podobni prizori kakor ob karnevalu. Nenavadne slike so se odigravale pred očmi gledalcev: v procesijah so tudi kazali alegorije Krstusovega trpljenja, — navada, ki je pogosto zbujala celo zgražanje.

PIRUHI NA ANGLEŠKIH TRAVNIKIH.

Piruhi so skoraj po vsem svetu simbol velikonočnega praznovanja. In iskanje piruhov je že od nekdaj največje veselje za staro in mlado. Na angleških travnikih, ki začno prav tedaj zeleneti, je to veselje še zlasti veliko. Na Angleškem ni nobenega gradu ali manjšega posestva, kjer bi ne bilo na ta dan raztresenih po travnikih na stotine pestro poslikanih piruhov, in vojvodi in lordi jih iščejo skupaj s svojimi služabniki. Po vseh trgih v mestih imajo pred hišami velike deske, po katerih spuščajo piruhe, in tisti, katerega piruh se zadene ob drugega, dobi potem vse druge.

VELIKA POJEDINA PIRUHOV.

V Auvergni v južni Franciji se je ohranila do dandanašnjih dni pojedina piruhov. Skupina mladih ljudi hodi z godbo od hiše do hiše in že na vse zgodaj pobira po vasi jajca. V vrečah, ki jih nosijo s seboj, se naberejo kupi jajc, in kadar jih je dovolj, gredo koledniki v gostilno, kjer jajca spečejo ali skuhamo ter potem pojedjo. Navada je podobna našemu »žeganju« in se pogosto tudi tako konča. Namreč s pretepom, kjer teče neredko tudi kri.

KRESOVI NA GRIČIH.

Pri nas zažigajo kresove o kresu, v Nemčiji in v alpskih deželah pa že za veliko noč. Mladina gre zvečer na hrbe in zažge polnoči velike grmade, ki so bile že prej pripravljene. Med rajanjem in petjem poteče vsa noč. In kakor prerokujejo na Silvestrov večer iz svinca usodo, tako jo prerokujejo na velikonočno jutro iz a.m.a. ki se dviga z grmade.

Skrivna vojna za dediščino

Džingisa-Kana

»V Čahariju so kitajska oblastva prišla štiri japonske častnike. Japonci so zaplenili telefon in brzolav med Han-haj-kuanom in Tientsinom. V Kalganu grade japonsko vojaško letališče. Japonska avtomobilska patrolja je preiskala zastopstvo Kuomintanga v Tientsinu. Japonsko letalo je preletelo Pao-tin-fu. Japonci zahtevajo, da Kitajci izpraznijo pokrajino Čili in razpuste organizacijo modrih srajc.« — Evropski povprečni bralci berejo ta poročila in skomizgajo z rameni. Njihovega globljega smisla pa ne razumejo.

Te podrobnosti tudi niso tako pomembne. Ni važno, ali so Japonci prekoračili Veliki zid in ali je padlo kje v boju pet sto Japoncev in tisoč Kitajcev. Za čisto druge stvari gre.

Za kaj gre?

Trenutno ne gre za Kitajsko samo, ampak za njena obmejna ozemlja. Kdor bo Kino obkolil, jo bo pozneje tudi pogoltnil. Razen tega so obmejna ozemlja nenavadno važna. Mandžurija obsega milijon kvadratnih kilometrov, Notranja Mongolija nekaj malega več, Zunanja Mongolija 1.750.000, Sinkiang 1.425.000, Tibet 1.475.000. Vsako izmed teh ozemelj je vsaj še enkrat tolikšno, kakor »mala Francija« s svojimi 550.000 kvadratnih kilometrov. Sinkiang in Notranja Mongolija slovita po svojih ovcah: okoli 20.000.000 ovac vzredita na leto. Vse štiri obrobne države imajo ogromne rudnike srebra, premoga, mangana, cinka, svinca, ogromne pokrajine s petrolejem in lesom. Razen tega pridelujejo surovi sladkor, svilo, bombaž. V Sinkiangu imajo štiri rudnike za zlato in šest za baker.

Za te zaklade gre. Za te zaklade se bori osem ali deset držav. Ne samo Japonska, Rusija in Velika Britanija.

Premikanje čet pri tem ni najvažnejše. Važnejša je propaganda, oboroževanje, vohunstvo in protivohunstvo. Boj za gospodarstvo nad Azijo, za dediščino Džingisa-Kana in Timurlenka pomeni več kakor vsaka druga vojna v tcmi.

Jedla je po petkrat na dan . . .

- Pojdite domov, Marica, vi danes niste za učenje . .

- Ta otrok ni pravilno hranjen . . . On je, pa se ne redi! Treba mu je Ovomaltine.

- Viste prvi v razredu! In ta živahnost med odmorom! Vi ste čisto druga deklca, kar uživate Ovomaltine

. . . a mati ni vedela, da ji zaradi nezadostne

redilnosti ni nič zaleglo, kar je jedla . . .

OVOMALTINE

je znanstvena kombinacija najzlahtnejših redilnih sestavin, ki se nahajajo v mleku, svežih jajcih in sladcu z dodatkom kakaa zaradi boljše arome. Zato bi morala biti Ovomaltine na mizi za zajtrk in kosilo v vsaki rodbini, kjer so otroci. Ovomaltine ima prijeten okus in se lahko prebavlja.

Zavoječek: mali Din 12.—, srednji Din 27.—, veliki Din 48.—.

Vojna v temi.

V Mandžuriji sede Japonci. Vso upravo nadzorujejo. Za vsak sklep mandžurskega ministrskega sveta je treba privoljenja japonskega zastopnika. Mandžurcem to ni všeč. Azijo hočejo imeti zase, priboriti jo hočejo za svojega vladarja, ne za mikada. In zato skrbe za 150.000 ruskih izgnancev, ki živijo v Harbinu, in njihovega voditelja Voznjanskega, ki mu je petrolejski magnat Deterding doslej dal že 50.000.000 dolarjev. V Harbinu se zbirajo razen tega tudi ukrajinski častniki, ki jih je spravila tja ukrajinska organizacija »UNDO« v Berlinu. In razen tega je tam kopica japonskih vohunov. Vodja japonskega vohunskega urada polkovnik Itagaki ve prav natanko, kaj se dogaja v palači mandžurskega vladarja v Hsikingu.

Polkovnik Itagaki ima v Tientsinu dva spretna moža, nekdanja avstrijska častnika. Oba sta oženjena s Kitajkama in sta uporabna tudi za najtežje naloge. Polkovnik Itagaki ima razen tega v svoji palači slovito mandžursko vohunko Jošiko Kavašima, ki je nekoč mirno ustrelila nekega kitajskega častnika, ko jo je zalotil pri vohunstvu, spravila potem mandžurskega cesarja iz Tsingtaua, kjer je mrgolelo kitajskih vohunov, v Tsiking in dobila za to uslugo najvišje japonsko odlikovanje. Polkovnik Itagaki ima razen tega v svoji palači Japonko Siskiru Tokado, ki govori osem jezikov in mu je nekoč prinesla v kmečki obleki naravnost iz kitajskega glavnega štaba pomembne listine.

Bojišče.

Iz Mandžurije napada Japonska Notranjo in Zunanjo Mongolijo. General Ling-vaj-tang, ki vodi tam kitajske čete, se že bori na izgubljenih postojankah. V Gujuanu in Kalganu imajo Japonci vojaška letališča. Voditelj notranjih mongolskih kanov, knez Teh-vang, mož tridesetih let, ki so ga vzgojili v Londonu, se mudi pogosto pri mikadu na dvoru v Tokiju. Predsednik notranje mongolske skupščine Pao-jue-čing se ogreva za priključitev Notranje Mongolije k Mandžuriji. Milijoni japonskega denarja prihajajo v Notranjo Mongolijo.

Iz Kalgana drži velika karavanska cesta v Ulan-Bator-Koto, glavno mesto mongolske narodne republike. Toda Zunanja Mongolija noče tu ničesar slišati o Japonski. Belorus Ungern-Sternberg je tu ustanovil cvetoče industrije in dvignil število prebivalcev glavnega mesta od 30.000 na 100.000. Sedanji zavezniki Notranje Mongolije so Sovjeti. Pametni so in se ne dotikajo mongolske samostojnosti. Vse torej kaže, da Japonci tu ne bodo dosti dosegli.

Dosti bolj zapleten pa je položaj v Sinkiangu, nekdanjem Vzhodnem Turkestanu. Tu so ostali spravični poizkusi kitajskega pravnega ministra Lo-ven-kana brez uspeha. Vsa kitajska oblastva so izgnana. V deželi je nastala cela kopica »neodvisnih vlad«. V Kašgarju vlada kan Tsing. Njega ter vladi v Jakandu in Hotangu podpira Anglija. V Delhiju, Kabulu, Teheranu, Bagdadu in Angori ima svoja poslaništva. Za njim stoji »velemohamedanski pokret« v Delhiju, angleški eksportni izum za dežele izven Indije. Vlada v Urumčiju ima varnostno pogodbo s Sovjeti. Knezi v Hohiavajašiju in Hamiu iščejo zvez s kitajskim generalom Majem, ki je prejadril k Japoncem. Tokio pa se trudi, da bi proglasil turškega princa Abd-el-Kerima za mohamedanskega sultana v Sinkiangu.

V Sinkiangu gredo v klasje oboroževanje, propaganda, teror, vohunstvo. Rusija ima tam svojega najspretnjšega agenta Letonca Opelina, ki je nekoč likvidiral zadnji s Savinkovim in Kutjepovim. Za Anglijo dela polkovnik R. J. Stewert, drugi Lawrence, ki dobiva plačo od zemljemerskega oddelka indijske kolonialne armade. Kitajska je poslala tja Ma-kan-sana in Su-ping-venga, dva mojstra vohuna iz bojev za Jehol.

Menihi vodijo vojno.

Dalaj-lama v Tibetu je pod vplivom Anglije. Tibetanske čete stoje na mejah kitajskih pokrajin Jinana in Sečuana in so že zasedle del teh pokrajin. Angleška vojaška odprava v Lhasi je okrepljena. Toda že od začetka leta 1935. se mudi v Lhasi razen nje tudi japonska vojaška odprava, »da bi proučila možnost političnih in gospodarskih zvez«. In Taši-lama, ki je pribežal iz Mongolije, da bi iztrgal sedanjemu vladarju vlado iz rok, je prijatelj Japonske. V njegovem spremstvu se nahaja tudi menih Kao-kung, star sovražnik Angležev, ki se je nekoč imenoval Trebitsch-Lincoln. Razen tega pa je novi Dalaj-lama še v prav tesni zvezi z vlado v Nankingu.

To je zunanja slika. S takim orožjem se velesile bore. Boj v temi je to. Železnice lete v zrak, v pisarnah eksplodirajo peklenski stroji, ljudje izginjajo brez sledu, ne da bi se konzuli zanje brigali, ker ti ljudje uradno sploh niso nikoli živeli. Neprestano izginjajo načrti in listine. In v potokih prihajajo v deželo funti, taeli, červonci, dolarji, jeni.

Peklenski ples.

Najbolj služi pri tem oboroževalna industrija. V hotelu »Palace« v Šanghaju sede Francozi Marchand (za

Mamica, Ti moraš prati z Radionom!

Jaz ne maram imeti utrujene in nasajene mamice, jaz hočem mamico, ki je dobre volje, tudi kadar pere. Zato moraš prati s Schichtovim Radionom, saj je to vendar tako preprosto: raztopi najprej Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej topli, potem pa še v mrzli vodi in perilo bo belo kakor sneg.

J 236

Schichtov RADION pere vse

tovarno Schneider-Creusot), Bardacque (za tovarno Chatillon-Comentry), Laurent (za brnsko tovarno orožja), Čeh Hora (za Skodove zavode), Anglež Zunder (za trdko Vickers-Armstrong) in Nemec Kornwaltzer (za Kruppa). Drug drugemu trgajo kupčije izpred nosa. Kantonska vlada je nedavno kupila od tega konzorcija za 500.000 angleških funtov orožja. Ti ljudje dobavljajo blago vsakomur, kdor ga plača. Konwaltzer je prodal lani popolno podmornico najmodernejše vrste kraljici morskih razbojnikov Heli Bondy (rojeni Američanki!), ki jo je zalagal z denarijem skrivnostni kralj beračev iz Kantona, eden najbogatejših Kitajcev. Američani in Japonci gledajo te kupčije boli od strani, toda vendar zalagajo tudi oni Kitajsko z orožjem. Med seboj se vsi sovražijo, toda vsi grabijo taeli in jene.

Tako se bori na hrbtu kitajskega naroda, ki šteje 400 milijonov prebivalcev, osem ali deset velesil za prevlado v Aziji. Japonski in nemški agenti se družijo. Japonci, Kitajci, Angleži in Rusi si nasprotujejo. Vsi so proti vsem. Njihov namen je ogromen. Vsem gre za svetovno nadvlado, za stare sanje Timurlenka in Džingisa-kana.

Svetovna vlada nad Azijo.

Japonske radijske postaje bobnaio dan za dnem v svet propagando za združeno Azijo. Najspretnější reklamni ministri v Evropi so začetniki v primeri s temi govorniki iz Tokija. In v Indiji, na Javi, v Turkestanu in v Sibiriji sede rumenokožci resnih obrazov in prisluškujejo. Azija prisluškuje!

Že krepi Nepal svojo armado, že pošilja posebne po-

slance v Nanking. Že je odpovedal bhutanski maharadža pogodbo z Anglijo, ki je bila doslej njegova pokroviteljica. Že se pripravlja Siam z japonskim denarijem, da bo zgradil ogromen prekop, ki bo vzel ves pomen dosedanemu ključu v vzhodno Azijo — angleški trdnjavi Singaporu. Že vre na Filipinih in na Sundskih otokih...

Za Azijo gre in tri druge celine se udeležujejo te igre. Amerika mrzlično obnavlja in veča svojo mornarico. Samo to povečanje bo stalo skoraj tri četrt milijarde dolarjev. Avstralija in Nova Zelandija sta zvišali za 40 odstotkov svoji neznatni mornarici. V Singaporu zida Anglija nov arzenal in letališče. Na severnem Borneu delajo ob obali utrdbe, ki naj bi varovale kurivo za mornarice, admiral Dunbar Nashmid (voditelj indijske mornarice), admiral Dalglis (voditelj avstralske mornarice) in admiral Watson (poveljnik novozelandske mornarice) imajo na Kitajskem in Japonskem razpredene široke vohunske mreže.

Francija se trenutno še ne udeležuje te igre. Toda v Dairenu sedi gospod Bryner kot opazovalec za Mandžurijo. Tudi v zapadni Indokini so zelo oprezní. V ošebnih listinah vohunskega oddelka francoskega ministrstva za kolonije imajo vpisanih celo vrsto gospodov, ki so zelo dobri prijatelji kitajskega maršala Čangkajška in ki so dobili neomejen dopust. Še zmeraj sedi francoski ženski Lawrence, Margerita d'Andourain mirno v svoji palači v Siriji. Toda morda bodo prav kmalu potrebovali tudi njo. Kaži utegne se zgoditi, da bo rumeni val kmalu zajel tudi francosko Indokino...

Smejoča se veda

Karel...

Pri pravniskem izpitu je vprašal profesor kandidata:

»Ali mi lahko poveste, kateri nemški cesar je izdal zaglavni sodni red?»

Kandidat je bil v škripcih. Prav o tem ni nič vedel. Obupan je strmel v profesorja, nato pa v predsednika komisije. Temu se je študent zasmilil in šepnil mu je: »Cesar Karel.«

Izprašujočemu profesorju ni ušla kandidatova zadrega in je vprašal dalje:

»Kakor veste, so imeli v Nemčiji več cesarjev tega imena. Torej kateri Karel je bil to?»

A kandidat tudi na to vprašanje ni znal odgovoriti. Iznova je iskal z očmi pomoči pri predsedniku. Ta je hotel spet pomagati. Vzdignil je vseh pet prstov na roki, in da bi profesor tega ne opazil, se je z iztegnjenimi prsti pogladil po glavi. Pričakoval je, da bo kandidat pravilno odgovoril: »Karel V.«

Pa se je zmotil. Nepravilni, vendar opravičljivi kandidatov odgovor je bil:

»Karel Plešasti!«

Zakaj študent je bil posvetil manj pozornosti petim prstom kakor pa predsednikovim pleši pod njimi.

Žila in jajce.

V Parizu živeči zdravnik Portal je nekemu pacientu predpisal strogo dieto. Neki dan je ta prišel k preiskavi. Portal ga je potipal za žilo, ne da bi ga bil posebno prijazno pogledal, in strogo pripomnil: »Če hočete ozdraviti, se morate vsekakor držati predpisane diete in ne smete uživati jajc, ki so vam prepovedana. Ste razumeli?»

Pacient je bil presenečen. »Ali lahko na žili čutite, da sem jedel jajca?»

»Gotovo,« je odgovoril Portal.

Bolnik kaj takega ni pričakoval.

Ko je ostal Portal sam s svojim asistentom, je opazil, da ga ta radovedno gleda. »Kaj pa želite?» je vprašal.

»Ne morem razumeti, kako ste

mogli na žili čutiti, da je jedel...« je rekel asistent.

»Bežite no!« mu je presekala profesor besedo in se zasmejal. »na samoznanci je imel madeže od rumenjaka!«

Nasprotnik dolgih govorov.

V angleškem parlamentu se je nekoč oglasil k besedi škof, ki je bil znan po svojih dolgih govorih. To pot je celo naznanil, da bo svoj govor razdelil v dvanajst delov. Tedaj je vstal znani politik Salisbury in prosil škofa, naj mu pusti, da pove neko anekdoto.

In potem je začel:

»Pijanec je stal pred katedralo svetega Pavla in se je zastoni mučil, da bi videl, koliko je ura. Izenada pa je začela ura biti. Enkrat, dvakrat, trikrat in tako dalje. Ko je pijanec naštel do dvanajste ure, se je ujezil: »Vrag naj te vzame! Ali nisi mogla tega naenkrat povedati?»

Ves parlament je planil v smeh in — škof se je svojemu govoru odrek.

ARSÈNE LUPIN

do ne pozna Arsèna Lupina? Ko je svoje čase Maurice Leblanc v »Gilu Blas« pripovedoval o neverjetnih pustolovščinah elegantnega razbojnika, so bankirji s polnimi trezorji in lepe ženske s pravimi biseri videli slavnega mojstrskega tatu v vsakem mlademu možu, ki ga niso čisto dodobra poznali.

Ko je bila Arsènova slava ravno na višku, sem se vozil z nočnim vlakom od nemške meje proti Parizu. Edina moja sopotnika sta bila neki gospod, ki sem ga obsodil zaradi njegovega ogromnega nosu in njegove slabe volje za propadlega branjevca, in pa — velik časopis. »Časopis« je bil ženskega spola, ker sem včasih opazil za njim pšeničnozlate lase in belo čelo. Gospa ali gospodična? Spoznal sem jo pozneje.

Kmalu za Namurjem je branjevec nehal nezaupno ogledovati mojo osebo. Naslonil se je spet na blazino in zamrmral: »Nedolžen je. Če bi ne imel brazgotine, bi mu bil vsekakor zelo podoben. Toda njegov jezik ni dovolj lep...«

Priklonil sem se mu v zahvalo in se zaničljivo nasmešnil.

Postalo mu je nerodno. »Ste slišali? Oprostite, prosim, ampak neprestano moram misliti na Arsèna Lupina, tega predrznega razbojnika.« Strahoma se je zagrabil za svoj prsni žep.

»Lupin?« sem se nasmešnil. »Ta človek je vendar samo pravljica, izum literature...«

Časopis v kotu je zašumel in izza njega se je oglasil zategel »no, no!«

Branjevec je postajal nervoznejši. »Če se ta razbojnik imenuje že Arsène Lupin ali kako drugače, to je že prav vseeno. Gotovo je le eno: on na vsak način živi. Kako bi si sicer mogli pojasniti afero z biserno ogrlico grofice Rohanove, ki ji je bila izginila zvečer v družbi, v zelo majhnem krogu izbranih znancev, brez sledu z njenega vratu. Stvar seveda ni prišla v javnost, ker grof Rohan ni hotel dvigniti prahu, toda ime Arsène Lupin se je spet zaslišalo po vseh salonih in buljarjih.«

Jaz sem samo skomizgnil z rameni. »Če le ni hotel gospod grof s tajinstvenim Lupinom prikriti samo majčkene zavarovalne sleparije?«

Branjevec je zlezal vase, kakor bi ga nasajal na razenj. Lovil je sapo in ves pretresen zaprl oči. Časopis v kotu pa se je zganil in izza njega je pogledalo nekaj prav srčkanega. Dekle z Junonino postavo, Afroditino lepoto in z očmi kakor Madona. »Arsène Lupin je!« je rekla. »Osebnost sem ga spoznala! Doživljal — ah!« Presenečen sem obmolnil, ona pa je potrdila svojo izjavo in očarljivo pokimala z glavo, zložila časopis in se zmagovito zasmejala:

»Gospoda se prepirata zaradi Arsèna Lupina —? Vama pa povem svoj doživljaj. Šlo je za moje dragulje.«

Branjevec je preplašeno vzdihnil in je bil obenem vesel, da je našel nekoga, ki zagovarja njegovo mnenje. Gospodična ga je zviška pogledala, jaz pa sem napeto pričakoval, kaj bo povedala. Bila je prva plesalka pariške Opere in je izstanovala v hotelu Ritz. Tam se je zgodilo pred dobrim tednom.

»Po neki predstavi sem se zelo izmučena vrnila domov. Hitro sem se slekla in sem takoj zaspala. Nenadoma se zbudim, svetel pramen me zbada v oči. Ob postelji stoji tujec. Vlomilec. Toda nenavadno... čeden. Celo v fraku. Položil mi je roko na ramo. »Samo da bi

ne vpili!« mi je rekel ljubeznivo. Ne bom vas okradel ali celo ubil. Samo plešite. Pred menoj samim. Navdušeno občudujem namreč vašo umetnost.« Smrtno sem se prestrašila, toda on res ni hotel nič drugega. Skril se je za špansko steno, da sem lahko vstala in se oblekla. Plesala sem dobre pol ure, on pa je zelo dobro igral na klavirju minuet. Za slovo mi je spoštljivo poljubil roko in tiho izginil, kakor je bil prišel. Jaz pa sem vrata, preden sem legla, dobro zaklenila. Samo Arsène Lupin je mogel biti, kajti takoj sem opazila, da so izginili vsi moji dragulji...«

Plesalka je za hip prenehala in se nama nasmešnila. Branjevec je zijal kakor riba na suhem.

»Da vam je Arsène Lupin ukradel dragulje?« Obrisal si je potno čelo z robcem.

»Da, dragulje, ki mi jih je bil nekoč podaril neki častilec!« je žalostno prikimala. Nenadoma pa je z zlobnim nasmeškom rekla: »Arsène Lupin pa ni vedno tat. On je predvsem kavalir. Ali si morete misliti moje presenečenje: drugi dan sem dobila majhen zavoj z vsem svojim nakitom. Zraven pa Lupinovo posetnico. Okradel me je, ko sem pred njim plesala. V znak svoje hvaležnosti pa je vse — ponarejene dragulje nadomestil s — pravimi!«

Ne morete si misliti, kako dobro je plesalka vse to povedala. Od navdušenja sem tlesnil z rokami. Branjevec pa je pobral svojo prtljago in brez besede zapustil oddelek. Vlak se je bližal Parizu.

Pomagal sem lepi plesalki urediti njeno pisano drobnarijo, vlak je zavozil na Gare du Nord.

»Ali zdaj verjamete, da je res Arsène Lupin?« se je smehljala, ko sva izstopila.

Napravil sem neprodirljiv obraz. »Kaj ni bila tale vaša povest v malo izpremenjeni obliki nekdanj v Gilu Blas«?

»Sem si ga tudi na lepem izmislila, ta svoj doživljaj,« je rekla zadovoljno. »Resnično je samo dejstvo, da se je pred dobrim letom gospod Durand, znani poslanec, predrznil in mi podaril ogrlico iz ponarejenih biserov.«

»Gospod Durand?« Nisem razumel. »Kaj pa ima ta opraviti s to zgodbo?«

Podala mi je roko.

»Durand je bil vendar najin tovariš v oddelku! Kaj ni prav tak, kakor kak kramar? Tudi danes me je neprestano nadlegoval s svojo vsiljivostjo, dokler niste vi vstopili. Trdno je prepričan o resničnosti Arsèna Lupina. Zato sem si tudi izmislila zgodbo iz hotela Ritz. Zdjaj bo vse svoje življenje tale »monsieur« Durand preklinjal indiskretnost Arsèna Lupina, ki je razkril njegovo nesramnost s tistimi ponarejenimi biseri. Kazen mora biti!«

Se vedno sem držal malo, dehtečo roko. »Vi torej ne verujete v Arsèna Lupina?«

»Bežite no!«

»Sem si tudi mislil. Sicer bi si ne bili mogli izmisliti te storije.«

Ostro sem li pogledal v njene prešerno se smejoče oči.

»Zakaj ne?« je osupnila.

»Zato da ne! — Arsène Lupin — sem jaz!«

Preplašen krik se je iztrgal iz njenega začudenega obraza. Zato se mi je zdelo najpametneje, da sem poskal svoj avto in se pogreznil v velikem Parizu.

V naši rodbinski zbirki je izšla knjiga »Lupin se ženi«. 10 rodbinskih knjig dobite za 67 dinarjev.

Konjska pojedina.

Jajteles pelje svojega prijatelja Rabinoviča, ki je prišel z dežele, v restavrant na kosilo. Tam ga je dobro pogostil in napojil. Ko sta sedela že pri črni kavi, mu je pa iznenada rekel:

»No, Rabinovič, kako ti je teknilo?«

»Hvala. Prav dobro je bilo.«

»No, če je bilo dobro, ti pa lahko nekaj povem. Vse, kar si pojedel, je bilo konjsko!«

»Fej!« se je zgrozil Rabinovič. »Špinača tudi?«

Previdnost.

Kurnik se mora zagovarjati zaradi žaljenja časti.

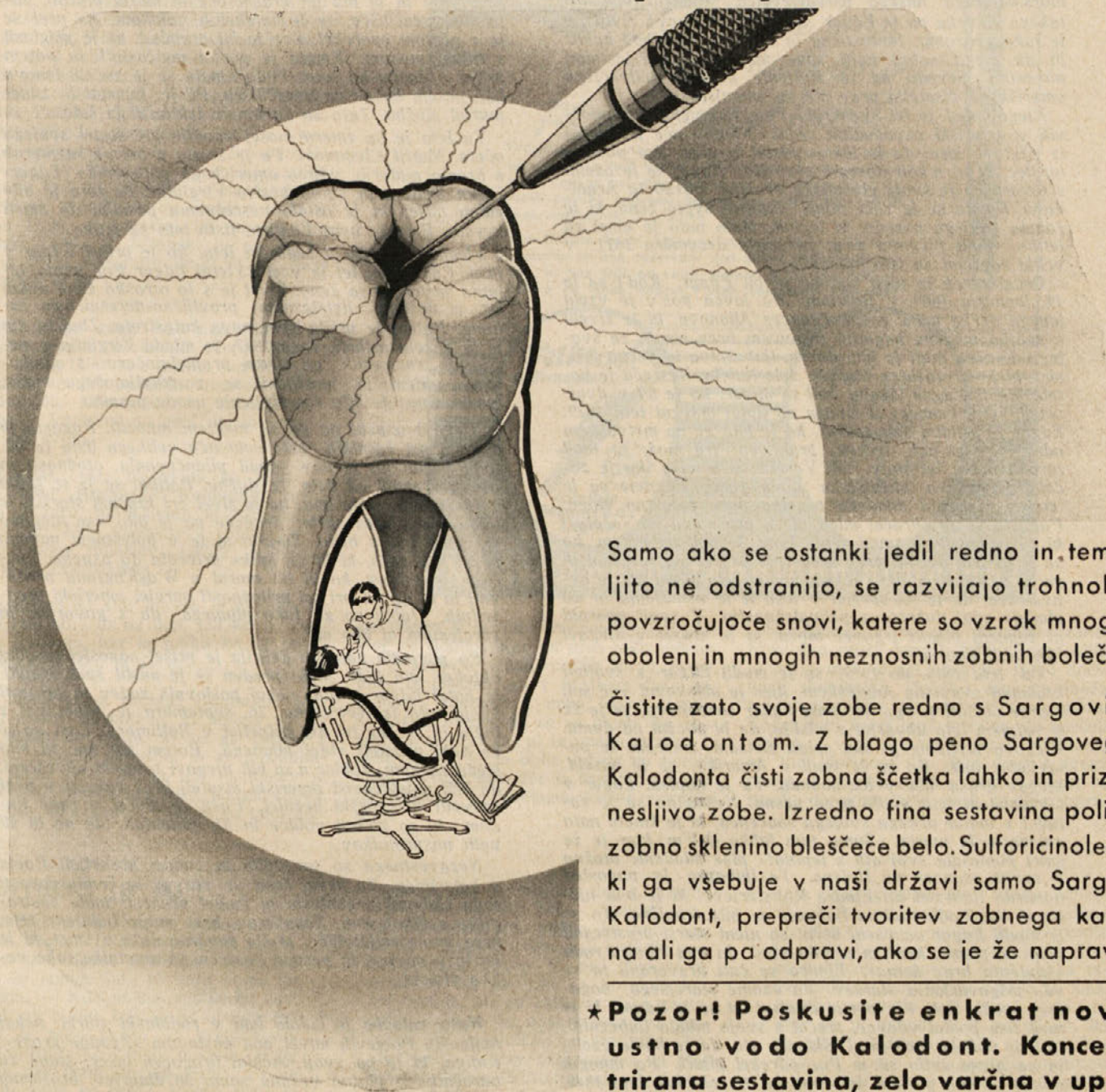
»Ali poznate zasebnega tožitelja S.?« ga vpraša sodnik.

»Seveda ga poznam,« pritrdi Kurnik. »Saj se že deset let vsak večer dobim z njim v gostilni.«

»Prav. On vam torej očita, da ste mu rekli, da je osel. Ali je to res?«

»Res. Rekel mu pa nisem.«

To se lahko prepreči!

Samo ako se ostanki jedil redno in temeljito ne odstranijo, se razvijajo trohno povzročujoče snovi, katere so vzrok mnogih obolenj in mnogih neznosnih zobnih bolečin.

Čistite zato svoje zobe redno s Sargovim Kalodontom. Z blago peno Sargovega Kalodonta čisti zobna ščetka lahko in prizanesljivo zobe. Izredno fina sestavina polira zobno sklenino bleščeče belo. Sulforicinoleat, ki ga vsebuje v naši državi samo Sargov Kalodont, prepreči tvoritev zobnega kamna ali ga pa odpravi, ako se je že napravil.

★ **Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varčna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.**

SARGOV

KALODONT

D O M A Č I I Z D E L E K

**PROTI
ZOBNEMU
KAMNU**

Alkohol je imel v življenju marsikaterega velikega pesnika večji ali manjši vpliv. Spomniti se moramo samo na Villona, Hoffmanna, Mussetja in naposled tudi na marsikaterega našega ustvarjalca. Najizrazitejši tip takega človeka pa je Edgar Allan Poe. Njegovo življenje je tako grozotna, fantastična in mistična zgodba, kakor bi jih mogli nekaj najti samo med njegovimi lastnimi povestmi. Seveda pa to življenje pomena največjega ameriškega pisatelja prav nič ne zmanjšuje.

Njegov ded je bil »general« Poe, Lafayetteov pomočnik v ameriški osvobodilni vojni. Njegov oče je zbežal iz očetove hiše, da je lahko postal igralec. Kot potujoč igralec, ki ni nikoli dosegel prevelike slave, se je oženil s tovariščo iz svoje gledališke družine, Elizabeto Arnoldovo. Kmalu se je vdal pijači, zapustil svojo ženo, ki je čakala tretjega poroda, in izginil. Malo nato je umrl za jetiko. Tudi njegova žena je umrla decembra 1811. v veliki revščini za isto boleznijo.

Drugi otrok iz tega zakona je bil Edgar. Rodl se je 19. januarja 1809. v Bostonu. Na javen poziv je vzela lepega dečka neka gospa Frances Allanova, ki je živela s svojim možem, bogatim trgovcem brez otrok, za svojega. Krušna mati je bila dobra, ljubezniva in nežna ženska, ki je siroto brez staršev zelo ljubila. Nesreča je hotela, da je Edgar izgubil tudi to mater, ko je bil v dvajsetem letu. Frances je umrla po dolgi bolezni leta 1829. Edgar je prišel šele takrat, ko je bila že na mrtvaškem odru. Krušni oče, trezen, praktičen, trd mož, je imel otroka nekaj let prav rad. Vesel se je celo, ko je začela Edgarjeva pisateljska slava rasti. Pozneje pa je imel v življenju mladega pesnika prav žalostno vlogo. Pogosto se je obračal mladenič s prošnjami na »očeta«, ki ga je pustil ob smrti svoje žene, še bolj pa potem, ko se je drugič oženil, brez sredstev. »Oče« ga ni slišal in ga je pustil stradati. Večkrat mu je celo očital, da je nehvaležen, da je bil sprejet v hišo le iz usmiljenja in da plačuje zdaj dobroto z nehvaležnostjo. V svoji oporoki ni zapustil bogati trgovec možu, ki je zrasel v njegovi hiši, niti vinarja.

Od leta 1815. do 1919. se je mudil Edgar s svojimi krušnimi starši na Angleškem, kjer je obiskoval več šol. Ker je občutil strogo življenje kakor suženjstvo, se je že v sedmem letu ukvarjal z misljo, da bi ubežal od doma. Njegovo življenje je bilo sploh en sam, zmerom se po navljajoč beg. Ko se je vrnil v Ameriko, se je naselil njegov krušni oče v Richmondu. Tu je napisal Edgar v štirinajstem letu svoje prve pesmi. Nesmrtno se je zaljubljal v mater nekega svojega součenca, ki je kmalu nato zblaznela in umrla. »Samo tam lahko ljubim, kjer je že smrt pomešala svoj dih z lepoto!« piše mladenič otožno v svojih stancih na Heleno. To ljubezen je naposled pomirila ljubezen do Elmiro Roysterjeve, ki je bila njegovih let. Toda tudi ta ljubezen je bila tragična. Ko se je mudil Edgar na vseučilišču, so njeni starši prestrezali njegova pisma, ker j'm ni bilo všeč, da ima Elmira rada »študenta brez doma«. Elmira se čuti prevarano in se vda prigovarjanju staršev, da vzame starejšega, bogatega moža. Šele čez pet in dvajset let se je Edgar, ki je med tem postal vdovec, srečal s svojo mlado ljubeznijo, ki ji je tudi že mož umrl. Sklenila sta, da se bosta vzela. In na njeno željo se je Poe odrekel pijači. Po mnogih ovirah je bila poroka določena za 12. oktobra leta 1849. — toda Poe je nekaj dni prej umrl.

Bledi, črnooki mladenič je bil navdušen sportnik. Na vseučilišču je bil eden najboljših plavalcev. Ko je moral zaradi dolgov, ki si jih je nakopal pri popivanju in kvartanju in ki mu jih krušni oče ni maral plačati, zapustiti vseučilišče, se je zatekel k vojakom. Še prej se je z očetom sporekel. Ker je bil premlad, se je priglasil s tujim imenom. Kmalu je postal podčastnik in potem prišel v častniško šolo. Toda kmalu se je začela iznova ista pesem kakor na vseučilišču. Pil je, kvartal in zane-marjal službo. Zato so ga kmalu izključili iz šole.

Ta leta je še zmeraj našel zavetje pri sestri svojega očeta, Mariji Clemmovi. Ta je živela v bornih razmerah s hromo materjo, vdovo ameriškega polkovnika, Edgarjevim bratom in svojo hčerjo Virginijo. Ta teta je bilo edino bitje, ki je ostalo nesrečnemu pesniku do smrti zvesto. Brat je umrl Edgarju tisto leto za jetiko.

Virginija je bila v sedmem letu, ko je prišel Edgar v hišo. Čez nekaj let je vzel 25 letni Edgar Poe svojo 13-letno sestrično za ženo. Živel je s to otroško ženo nekaj let v nežnem, netelesnem, pravlično-neresničnem zakonu. Potem je prišla spet nova katastrofa. Zbolela mu je in začela usihati. Leta 1847. je mlada Virginija v neznoznih razmerah, ob strani propadajočega, z alkoholom, opijem in morfijem se zastrupljajočega moža, umrla. Smrt je bila vse življenje usoda pesnika.

Njegovi uspehi pa so se medtem množili. Pogosto je deloval pri časnikih, celo solastnik velikega lista je bil, toda vselej ga je nov napad pijančevanja, otožnosti in obupa pregnal od dela, iz službe. Potikal se je iz kraja v kraj. Samo tista leta, ko je živel pri krušnih starših, je lahko živel brez skrbi, drugače pa je bilo vse njegovo življenje boj z bedo. Zmeraj si je v boleznem nagonu podrl vsa pota, ki bi ga lahko privedla do uspeha. Značilen je primer, ko bi bil moral v Washingtonu predavati in bi ga bil pri tej priložnosti sprejel ameriški predsednik. Dobili so ga tako pijanega, da z govorom in sprejemom ni bilo nič.

Po pogostih napadih delirija je prišel naposled usodni oktober leta 1849. Malo preden se je mislil spet oženiti, je hotel Edgar urediti nekaj poslovnih zadev in privedi svojo teto iz Newyorka. 26. septembra je odpotoval z ladjo in se čez tri dni pripeljal v Baltimore. Tam ga je že neki prijatelj videl pijanega. Potem pet dni ni bilo sledu za njim, dokler n'so bili njegovi tovariši obveščeni, da leži najslavnejši ameriški pisatelj brez zavesti v neki razvpihi newyorški beznici. Pasti je moral v roke ljudem, ki so zbrali volilce in jih upijanjali, da ne bi šli volit nasprotnikov.

Nezvestnega so sorodniki in znanci prepeljali Poeja v bolnišnico. Za nekaj časa se mu je še vrnila zavest, toda slabotni organizem ni mogel prenesti hude zastrupitve z alkoholom. Zapuščena, brez svoje ljubljene tete, brez svoje prijateljice, je šla nemirna duša v smrt, ki je imela v povesti in pesmih nesrečnega umetnika tako veliko vlogo.

*

Naša založba je izdala lani v rodbinski zbirki nekaj najlepših Poejevih novel pod naslovom »Zgodbe groze«. Knjiga, ki je po svoji vsebini dragocen biser, stane za naročnike v platno vezana samo 30 dinarjev, broširana pa 10 dinarjev. Naroča se pri naši upravi!

Dvajset let mlajši.

»Če se jutraj obrijem, se čutim dvajset let mlajšega,« je dejal nekoč osiveli gospod svetnik svoji ženi.

»Ali bi ne bilo dobro, če bi se časih tudi zvečer obril?« je skromno vprašala njegova ženica.

Hudobno.

Dr. Bogatinovič drvi z avtomobilom skozi vas. Izne-nada pa zapelje med čredo živine. Nesreča hoče, da po-vozi in ubije velikega bika.

Gospodar prihiti z vilami v rokah.

»Žival bom seveda nadomestil,« se hiti opravičevati nesrečni Bogatinovič.

Kmet pa ga začudeno premeri od glave do nog in po-tem zagodrnja:

»Slišite, kako si pa to prav za prav predstavljate?«

**REUMATIČNE
BOLEČINE**

ODSTRAJNO **NIBOL** TABLETE
M. BAHOVEC

V lekarnah 20 tabl. Din 20—
ali pa 40 tabl. Din 34—

Proizvajalec:

APOTEKA **M. BAHOVEC**
LJUBLJANA

Kadar je pri nas v Jugoslaviji poldne, je poldne tudi v Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski, Nemčiji, Švici, Luksemburgu, Švedski, Norveški, Danski, Italiji, Albaniji, Libiji, Nigeriji, Jugozahodni Afriki, Kongu in na Malti (srednjeevropski čas). Kadar je v teh krajih poldne, je v Grčiji 12.35 (atenski čas), v Poljski, Finski, Rumuniji, Bolgariji, evropski Turčiji, azijski Turčiji, Egiptu, vzhodni britanski Afriki, vzhodni portugalski Afriki, Centralni britanski Afriki in južnoafriški Uniji 13, v Rusiji 13.01, v Tanganjiki 13.30, v Eritreji, Somaliji in na Madagaskarju 14, v Indiji in na Cejlonu 16.30, v Birmi 17.30, v Indokini 18, na Javi in Maduri 18.19, v Japonski in na Koreji 20, v Južni Avstraliji 20.30 in na Novi Zelandiji 22.30.

Vatikan je znan kot največja in najrazkošnejša palača na svetu. Ima baje okoli 1100 sob raznih velikosti, 8 večjih in 200 manjših stopnišč ter 20 dvorišč. Umetniške in rokopisne zbirke v Vatikanu so med najslavnejšimi na svetu.

Najlepša cesta na svetu bo zveznica med Britansko Kolumbijo in proti severu na Kanado in Aljasko. Dolga bo 3300 kilometrov. Stala bo 60 milijonov dolarjev. Cesta je do polovice izgotovljena.

Šestdeset let star človek je prespal, če spi samo po 7 ur na dan, 153.405 ur svojega življenja, kar je toliko ko 17 let, 5 mesecev, 29 dni in 21 ur.

V čebelnjak se večkrat vtihotapijo večji ali manjši razbojniki, ki hočejo na lahek način do medu, ki so ga čebele s tolikim trudom nanosile, in se posladkati z njim. Toda usoda teh vsiljivcev je že naprej zapečaten. Brž ko ga čebele zapazijo, se zaženejo vanj in ga tako dol-

Pomlad je tu . . .

Pomlad je tu, lepa in vedno nova, kakor vselej. Dan štiridesetih mučnikov smo dobro prebili in obeta se nam 40 jasnih dni. In nato bomo že v maju. — Kdo pozna vabljalnost cest sedaj, ali bolje: kdo je ne občuti, čeprav še tako skrito na kraju svoje zavednosti? Kaj niso postale ceste v teh par lepih dnevih širše, ali ne vodijo dalje ko prej? Vedno nova in stara kakor svet je pesem cest, vse življenje se karakterizira v njej: romantika prejšnjih stoletij in visokih kočij, duh kast, nosilnic in kulijev in tempo modernega zapada in pesem tehnike. Velika lepota je v tej harmoniji cest z življenjem, ne kaže je zlomiti. Tako zahteva življenje, da smo vezani ves dan v poklicu, včasih daleč od doma. Prosti čas nam je drag. Specializiranje dela je rodilo veliko koristi, ki pa ne morejo uspevati več v omejeni primitivnosti. Zahteve obstoja so postale drugačne, pesem ceste velikopoteznejša. In sredstva za to so nam dana. Pustimo luksus, ki si ga more privoščiti le malokdo, pogledimo možnosti, ki se nudijo vsem drugim, kakor n. pr. tebi in meni: to so v prvi vrsti kolesa.

Dobe se že za majhen denar, kakor znano, že za Din 850.—. Vendar mora vsak pomisliti, koliko bo kolo rabil in v kakšne svrhe (ali bo kolo zelo obtežilo, kakor n. pr. delavec z orodjem, ali ga rabi za posebno hitre vožnje, ali ga rabi za slabe ceste itd.). Za vse je poskrbljeno: za delavca, za športnika, za uradnika. Tu so trpežna kolesa, preizkušena na posebnem stroju (Rüttelmaschine), o katerih, doslej prodanih, ni beležiti niti enega zlomljenega okvira, pa do krasnih dirkalnih koles (ne le za progo dirkalnih, temveč dirkalnih za cesto). Tu so trpežna in elegantna kolesa za naše dame, ki jim je čas tudi dragocen, saj se morajo poleg poklica po večini brigati tudi za svoj dom. Z majhnimi sredstvi si lahko pripravite toliko veselja in prostosti, kolikor ju potrebujete, da izhajate danes s svojimi živci v boju za obstanek. Za one, ki so vezani na potovanja, n. pr. za zdravnike, potnike, trgovce pa je prelepa novost, ki se v najkrajšem času dobesedno izplača: lahko motorno kolo. Kdor vozi kolo, zna voziti tudi lahko motorno kolo. Na 100 km porabi ta motor le za 22 Din bencina in olja, je torej cenejši ko vlak in ko avtobus, in predvsem:

sam svoj gospod ste; vsako prosto uro lahko napravite izlet za majhne stroške, v novi okolici se raztresete in cesta bo tako ozdravila Vaše živce poklicnih naporov. Tudi oblika tega lahkega motornega kolesa je lepa, kar bo zanimalo naše dame, kajti komur še ni znano, bodi povedano, da se dobe tudi ženska lahka motorna kolesa. In kogar mikajo težja motorna kolesa, mu tudi ni treba daleč hoditi. Kakor vidite, je poskrbljeno res za vse. Za vse to se je pobrigala stara, znana tvrdka I. Jax, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2, s posebno ljubeznijo, preudarnostjo in veseljem, kakršnega imajo le oni, ki sami ljubijo pesem cest.

Tvrdka ima lastno mehanično delavnico, kjer se lahko posvetočete s strokovnjaki, kjer dobite vse nadomestne dele in kjer boste v slučaju poškodbe kolesa vselej vestno in posebno točno postreženi. Oglejte si bogato in izbrano zalogo koles vseh vrst in vseh cen: Tvrdka Ivan Jax in sin, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2, generalno zastopstvo lahkih motornih koles »Diamant« in zastopstvo motornih koles »Ardie«. Oglejte si razstavo imenovane tvrdke na Ljubljanskem spomladanskem velesejmu 1936!

*Ali ima
Vaše nalivno
pero čistilko?*

Prozornost nalivnega peresa je praktična, ali edino tedaj, ako je tudi trajna. Automatska čistilka prozornega Pelikan nalivnega peresa je njegova sesaljka. Pri vsaki polnitvi nalivnega peresa se automatsko očisti rezervoar črnila s sesaljško.

Ako hočete kupiti prozorno nalivno pero, ki ostane prozorno in ima rezervoar čist kakor steklo avtomobila, ki nas ščiti od vetra, potem si izberte Pelikan, katero se lahko nabavi v vseh specialnih trgovinah.

Pelikan
nalivno pero

Din 250.—
Günther
Wagnerk.d.,
Zagreb

*Piše
tako
ne maže
nikoli!*

Nalivno pero - tehnično popolno!

Lepota oblik

povzdignjena s svetlobo in odbleskom, se združuje z nakitom cvetočega cvetja v izrazito lepoto.

Prav tako poživljajo sijajni lasje z odbleskom svojih valovitih kodrov frizuro in obraz.

Za plavolaske posebna vrsta **Schwarzkopf-Extra-Blond**, po kateri postanejo potemneli lasje spet svetli. Vrečica Din 5.-.

Dajte svojim lasem tak sijaj z redno nego s **Schwarzkopf-Haarglanz**em, ki je priložen vsaki vrečici **Schwarzkopf-Extra-Shampoo**a

SCHWARZKOPF-SHAMPOON-EXTRA

Vrečica Din 4.50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Profesor v avtobusu.

Profesor Komar stopi v prepoln avto. Neko dekletce skoči hitro s klopi in mu ponudi svoj prostor.

»Hvala lepa,« pravi profesor. »Kako se pa pišeš?«

»Jelka Komarjeva, oče!«

V gledališču.

»Gospod, na moj cilinder ste sedli.«

»Oprostite, nisem videl. Sicer bi

bilo pa lahko še huje.«

»Kako pa?«

»Da bi bil sedel na svojega.«

V zakonu.

»Pomisli, Meta, v gozdu je stopil iznenada predme razbojnik in mi zaklical: 'Denar ali življenje!'«

»In ti, osel, si mu dal seveda denar, kajne?«

Za dež in sneg

dober dežnik pri tvedki

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 15

Na izletu.

Šestletni Petrček vpraša očeta:

»Očka, ali imajo maline noge?«

»Noge? Kje si pa to slišal? Maline vendar nimajo nog.«

»Ojej!« zastoka Petrček. »Kaj sem pa potem pojedel?«

Dobro ve.

Oče zelo rad poučuje svojega sinčka in ga časi seveda tudi pokara. Tako je bilo na primer zadnjič, ko se je vrnil z nekega pretepa ves raztrgan domov:

»Fej!« mu je rekel. »Ti si pa res pujssek!«

Potem pa se je spomnil:

»Ali sploh veš, kaj je pujssek?«

»O, da,« je skesano odvrnil sinček. »Vem. Prašičev otrok.«

Škotski dobrotnik.

»Oče, ali imajo zamorčki tudi obleke?«

»Seveda, sinko! Kako pa ti je prišlo to neumno vprašanje na misel?«

»O, samo čudno se mi je zdelo, ko sem videl, kako si spustil v cerkvi v puščico za zamorčke hlačni gumb.«

Admiral in mornar.

Neki angleški admiral, ki ni bil sovražnik dobre kapljice, se je peljal precej nadelan domov. Med potjo pa je zagledal mornarja, ki je ležal kakor čep pijan sredi ceste. Pa mu je zaklical:

»Prašič! Zakaj pa ležiš tako pijan na cesti?«

»Ekscelencia... ker nimam kočije, da bi se domov peljal.«

Neumno vprašanje.

Pavel: »Zakaj ima ta čapla eno nogo vzdignjeno?«

Peter: »Prismoda, če bi dvignila obe, bi padla.«

Kdor je malokrven, blede

in v splošnem slabega zdravja, naj uporablja najnovejšo zdravilno specialiteto »FERRODOVIM«.

»FERRODOVIM« pospešuje tek in jako hitro poživlja, ker daje moč vsakemu, ki je kakorkoli obolel.

»FERRODOVIM« je sladko in prijetno zdravilo za slabokrvno in bolešno deco, zlasti pa za ono, ki noče jesti.

»FERRODOVIM« je zdravilo za žene, ki zaradi poroda izgubijo mnogo krvi in oslabe, kakor tudi za one, ki zaradi malokrvnosti izgube redno menstruacijo.

Za dober uspeh zadostujejo tri steklenice.

»FERRODOVIM« razpošilja po povzetju Mr. P. h. A. Mrkušič, lekarinar v Mostaru (Primorska banovina). — Cena steklenici Din 40.—, tri steklenice Din 110.— franko. Dobi se v lekarnah.

Ogl. reg. pod S. Br. 6682/32,

— Tako si videti utrujen!

Ni čuda, ko tako naporno delaš te dni. Ti bi moral imeti zjutraj kaj lahko prebavnega, pa močnega in zdravega. Danes sem ti skuhal Kneippovo sladno kavo!

— Prav. Kaj pa, ali je draga?

— Kaj pa še! Nasprotno, tečna je in poceni!

— Potem mi pa kuhaj odslej zmeraj Kneippovo sladno kavo!

Kneippova

daje moč!

V. Jelen:

Lepa prinosnica

Slavni operni pevec Ariano, čigar čudoviti glas je očaral vse ljudi, je odšel nekoč na turnejo. Kakor večina tenorjev, je bil tudi on velik prijatelj žensk...

Drugi dan potem, ko je odpotoval, je prišla k njegovemu tajniku, ki je vedel za vse skrivnosti in navade svojega gospoda, zelo lepa, elegantno oblečena mlada dama ter mu pokazala vizitnico. Vizitnico Arianovo. »Prinosnici naj se izplača tisoč lir.« Tako je bilo zapisano z majhnimi, lepimi črkami na zadnji strani.

Lahen, razumevajoč smehljaj je preletel tajnikov obraz. Nato je tajnik odprl malo ročno blagajno: »To sicer ni pisava gospoda komornega pevca...«

»...Njegova vizitnica je — in moja pisava!« je rekla lepa dama ostro in nekoliko prezirljivo.

Tajnik je pokimal, zakaj tudi to se mu je že večkrat primerilo v njegovi službi. Izročil je torej dami nov bankovec za tisoč lir in položil vizitnico kot pobotnico v blagajno.

Ko se je Ariano vrnil s turneje, mu je tajnik izročil med drugimi stvarmi tudi vizitnico. Tajnik se je hudo-mušno smehljaj, ko je izročal karto.

Slavni tenor pa je gledal pisavo in zmajeval z glavo. Ponovno je bral male, lepe, toda trmaste črke. »Prinosnici naj se izplača tisoč lir.« Bolj ko je premišljal, manj se je spominjal...

»Ampak, kakšna pa je bila prav za prav?« je rado-vedno vprašal.

»Zelo lepa je že bila,« se je muzal tajnik. »Takšne zlate lase je imela in...«

V tem trenutku so se tiho odprla vrata. Komaj slišno je vstopila Tatjana, mlada pevčeva soproga. Skočila je k njemu ter mu iztrgala vizitnico iz rok.

Bliskovito se je obrnil...

Nato je bilo vse tiho.

Rdečica je gorela na obrazu mlade gospe. Ariano je bil presenečen, začuden in prestrašen hkratu. Tajnik je stal kakor okamenel.

»Ooo...« Gospa Tatjana je čitala pisavo na vizitnici in se zvonko zasmejala. »Torej ti si še zmerom stari svetovnjak...«

»Toda kako neki?! Saj niti ne poznam dame, ki je to prinesla...«

»Pač! Poznaš jo,« je menila mlada gospa.

»Častna beseda!« je zatrjeval Ariano.

»In vendar jo poznaš!« je premišljeno odvrnila lepa Tatjana. »Zakaj to ni nihče drug kakor Lilian, moja nova prijateljica... Tisoč lir! No, veš...« je nadaljevala in se poredno smehljala, »potrebovala sem srebrno lisico... In razen tega sem hotela vedeti, ali si še zme-rom isti stari grešnik in se še nisi poboljšal... Tako sem združila prijetno s koristnim in sem prosila svojo prijateljico, naj karto 'inkasira'. — Zdaj ne potrebujem več srebrnih lisic! Prosim, ravnaj se po tem...«

In Ariano se je — po tem ravnal. Iz tega se vidi, kaj lahko doseže pametna žena z dobro mislijo...

Pri izpitu.

O nekem znanem evropskem politiku, ki ima zlasti v zadnji dobi veliko besedo, kroži naslednja anekdota:

Nekoč bi bil moral delati težavno izkušnjo. Profesor ga je vprašal:

»Recimo, gospod kandidat, da bi jaz zapeljal vašo priateljico. Kaj bi bilo to?«

»Prešustvo, gospod profesor.«

»Kaj pa mislite, gospod kandidat? Saj s svojo priateljico niste poročeni!«

»Zato ste pa vi s svojo gospo, gospod profesor.«

Profesor se je zasmel.

»Velja. Pa recimo, da jaz nisem poročen. Kakšen zločin bi tedaj zagrešil z vašo prijateljico?«

»Še zmeraj prešustvo.«

»To pa ne bo držalo,« je hitro rekel profesor. »Zakaj pa naj bi bilo tudi zdaj prešustvo?«

»Ker je moja prijateljica poročena,« je odvrnil poznejši politik.

Profesor se je zasmel. Kandidat je napravil izkušnjo z odliko.

EAU DE COLOGNE

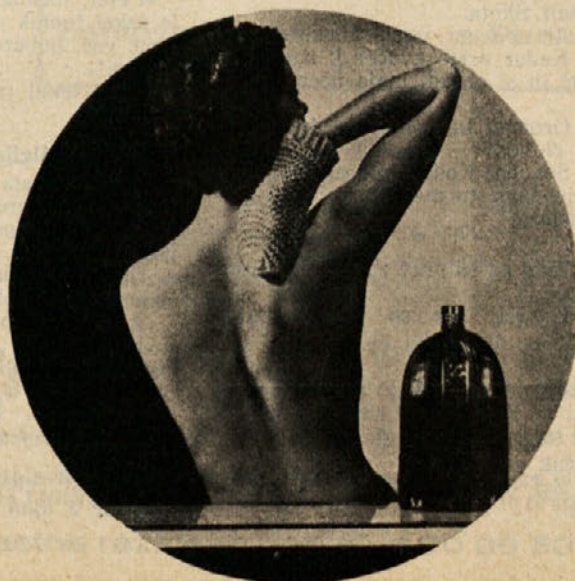
Soir de Paris

Nič Vas ne razvedri in ne poživi tako, kakor če se natarate z dobro kolonjsko vodo. Eau de Cologne Bourjois »Soir de Paris« ima v sebi razen klasičnih prvin najboljših kolonj, ki posebno poživljajo in zvišavajo odporno moč — tudi glavne sestavine parfuma »Soir de Paris«. Od njega ima izborni nežni vonj, ki se vsled telesne toplote tako lepo razvija. Ona deluje kakor pravi parfum, in vendar ne stane več od dobre kolonjske vode brez posebnega vonja.

1 liter	Din 300.—	1/2 litra	Din 175.—
1/4 litra	» 100.—	1/8 litra	» 58.—
1/16 litra	» 34.—	1/32 litra	» 20.—

plus takse!

BOURJOIS
PARFUMEUR-PARIS

Kako dolgo ostane ženska mladostna?

Bili so časi, ko so smatrali za konec ženske mladosti tisto dobo, v kateri moški šele začne živeti. Dandanes pa je prevladalo spoznanje, da je prezgodnje staranje pri ženskah čisto nenaraven pojav, ki izvira odtod, da večina žensk po 60 dni na leto ni na svojem mestu. Ta doba težav, negotovosti, neprilike in duševne depresije ne ostane brez vpliva na vnanjost, zato poskrbite s pomočjo

«Camelia» reformnega vložka, da ne izgubite niti enega dne svojih najlepših let! «Camelia» Vam pomaga pozabiti vse, kar Vam je prej prizadevalo slabo voljo in skrbi! Debeli sloji najfinejše puhaste «Camelia» vate iz staničnine jamčijo za največjo sposobnost vpijanja in za diskretno uničenje A «Camelia» pas jamči za varno nošnjo in prosto gibanje.

Camelia

Idealni reformni vložki in pasovi za dame

Domači izdelek

Vložki:		
popular	10 kosov	Din 24.-
special	6	12.-
Pasovi:		
iz sukanca		20.-
svileni ozki		20.-
svileni široki		26.-
svileni frote		26.-

Dobiva se v vseh trgovinah s higijenskim potrebščinami. Drugače, na vprašanje, Vam sporoči najbližnjega dobavitelja Rave d. d., Zagreb

Pazite na modri originalni zavoj!

Rokopis.

Zdravnik je prejel povabilo na večerjo. Za odgovor je poslal dolgo pismo, ki ga pa ni znal nihče prebrati. »Hm, to bi pa le rada vedela, kaj hoče,« je dejala gospodinja.

»Seveda,« je odvrnil njen mož. »Veš, kaj napravi? Jaz bi šel k lekarnarju in mu pokazal pismo. Lekarnar mora znati brati zdravnikovo pisavo, če je še tako grda.«

Gospa stori tako. Lekarnar je vzel pismo in šel z njim v svojo delavnico. Čez nekaj časa se je vrnil in izročil gospej precej debelo steklenico:

»Štirideset dinarjev, prosim!«

Rešitev.

Besno zavpije sodnik v dvorano:

— Prvi, ki bo rekel eno samo besedo še, bo letel ven!

Tedaj se oglasi obtoženec:

— Živio! Vendar končno pametna beseda!

Pozna jo.

— Daj moji ženi tole pismo, da pridem danes pozneje domov!

— Ali naj počakam na odgovor?

— Zaradi mene. Ampak na lastno odgovornost.

Škotska.

— Kakšen pa je vaš bodoči zet, so vprašali Škota.

— Ah, povem vam, imeniten človek! Kadar pride zvečer k nam, utrne luč in si posadi mojo hčer na kolena...

— Grozno! In vi pravite, da je imeniten človek?

— Seveda! Koliko prihrani pri elektriki in namesto dveh stolov rabi enega samega!

— Kdaj pa so prav za prav tu uradne ure?

— Uradne ure so vedno. Samo uradnikov marsikdaj ni.

— Kit je sesalec, razlaga stric. Hrani se z majhnimi ribicami, posebnost s sardinami.

Nečak se čudi.

— Saj nima rok. Kako pa odpira škatle?

Čez nekaj dni bo Marjanov rojstni dan. Mamica ga pouči:

»Ko ležeš zvečer spat, moli k ljubemu Bogu in mu tudi povej, kaj si želiš za rojstni dan!«

Zvečer moli Marjan. Glasno moli, in ko pride do svojih želja za rojstni dan, začne kričati:

»Želim si lesenega konja, — le-se-ne-ga konja! In že-lez-nico!«

Mamica stopi v sobo.

»Zakaj pa tako kričiš? Saj ljubi Bog ni gluhi!«

Mali Marjan se prebrisano nasmehne: Ljubi Bog ne, ampak stara mama, ki leži v sosedni sobi, je gluha!«

*

»Mamica, za god ti bom kupil lepo vazo!«

»To je lepo od tebe, Mihec, a saj je ne potrebujem.«

»O, seveda jo potrebuješ, mamica. Tisto, ki je stala v obednici, sem pravkar razbil.«

*

»Vse najboljše k tvojemu godu,« želi Mihec očetu na njegovega godu dan.

»Mihec, če mi obljubiš, da boš zmerom ubogljiv in priden, potem je to zame najlepše darilo za god.«

»Oh, očka, to pot sem ti že nekaj drugega kupil.«

Filozofija.

»Na svetu so reči, pred katerimi je treba zatisniti oči.«

»Da. Na primer milo.«

Ljubezen.

»Peter, menda si že pozabil, kaj nama je rekel župnik pri poroki: Ljubezen verjame vse, ljubezen upa vse, ljubezen ve že vse!«

»Da. Nekaj pa ni rekel: da ljubezen vse pojé.«

Miglaj po ovinkih.

Gospod Dreta zna ljudi moriti. Zda sloni že tri ure pri Smoletovih, kakor bi se bil prilepil na stol. In govori o vsem mogočem. O krizi, o počitnicah, o morju, o starih galošah. Naposled se spomni še Smoletovega psa in vpraša:

»Ali je vaš pes kaj dresiran?«

»Da, če mu trikrat požvižgate, vam bo prinesel klobuk in palico.«

Snažnost.

»Micka, prinesite mi drug nož. Tale ni čist.«

»Ni čist, gospa? Nož? Ko sem pa pravkar z njim rezala milo!«

Dedna obremenjenost.

»Moje tri tete v Mariboru so ostale brez otrok.«

»Če ni to morda v družini? Kaj pa vaša mati?«

Tenkovestnost.

Zdravnik: »Saj se niste dotaknili zdravila, ki sem vam ga zapisal!«

Bolnik: »Ne. Na steklenici sem čital: Naj ostane zmeraj nepropustno zamašena.«

Cena je merodajna za kakovost.

— Zlasti vidimo to pri testeninah. Jajnine na primer so najdražje, zato pa je njih kakovost izredno odlična. To vedo naše gospodinjice, a tudi vsi oni, ki jih uživajo.

ARTERIOSKLEROZA.

Poapnenje žil se imenuje pojav, ko pričenjajo izrabljene krvne žile postajati trde, krhke in neelastične. Tako se mora srce vedno bolj napenjati, da more kri poganjati skozi žile. Vsled tega se poveča tudi krvni tlak. Če je proces že toliko napredoval, lahko krhke žile (arterije) tudi počijo. Ta pojav se imenuje kap.

Vzroki poapnenja žil so različni: slaba sestava krvi, motnje v prebavi, zaprtje, prekomerno uživanje alkohola in zastrupljenje krvi vsled sečne kisline. Vzporedni pojavi so: omotica, srčna slabost, utrujenost, otrpnenje rok in nog, glavobol in motnje pri hoji.

Paziti je na lahko in redno čiščenje, kar se doseže z vsakdanjim pitjem 1—2 skodelic Planinka-čaja, ki urejuje čiščenje.

Priporočila se lahko hrana. Omejiti pa se je kar največ v uživanju alkohola in kajenja. Potrebno je mnogo gibanja na svežem zraku in kopanja.

Reg. S. 529/36.

25 bilijonov rdečih krvnih teles je v človeškem telesu. Ko bi postavili ta telesa drugega tik drugega, bi dobili 200.000 km dolgo nit, s katero bi zemeljsko oblo lahko 5 krat opasali. Prehrana in vzdrževanje rdečih krvnih teles je ena najvažnejših življenjskih vprašanj. Z redno uporabo Ovomaltine se krepi življenjska moč rdečih krvnih teles in povečava njih število. Slabokrvni in šibki ljudje se hitro popravijo, če uživajo Ovomaltine.

HERSAN ČAJ

DELUJE dobro pri želodčnih, jetrnih in ledvičnih boleznih.
POMAGA pri arteriosklerozi in hemoroidih.

LAJŠA muke in bolečine pri revmatizmu in putiki (gihtu).

BLAŽI bolečine pri mesečnem perilu in klimakteriju.

ODPRAVLJA

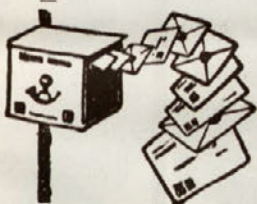
motnje pri ljudeh, ki se rede, in jih dela vitke.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Vzorec Vam na zahtevo brezplačno pošlje

Radiosan Zagreb
Dukljaninova 1

Reg. s. št. 19.834 / 1933.

Da bo mogla ustreči vsem zahtevam svojih odjemnikov, je

KUVERTA

konfekcijska tvornica, družba z o. z.

V LJUBLJANI

modernizirala tovarniške naprave in povečala svoj obrat v na novo preurejenem poslopu

na Tyrševi cesti šte. 67

nasproti mitnice.

Številka telefona 28-07

Tramvajska postaja Pri stnem Jatezu

ŽULJI

Ce so Vaše noge občutljive, če Vas žulji bodejo, grizejo in pečejo dodajte vodi Saltrat Rodell, okler ne dobi videz mleka. Ko pomosite noge v to mlečno kopelj, se bo izločil kisik, ki je nosilec zdravilnih soli, prodrl bo v znojnice, zdra-več in umirjačoč kožo in kožno tkivo. Žulji Vas ne bodo več grizli in pekli. Krvni obtok bo popolnoma obnovljen in občutili se boste prijetno in zadovoljno. Žulji se bodo omeščali v veliki meri, da jih bo mogoče popolnoma odstraniti s korenino vred. Odrgnjena mesta se bodo zacelila, otekline pa bodo splahnele. Lahko boste nosili čevlje za celo številko manjša kakor poprej.

Saltrat Rodell se prodaja povsod v strokovnih prodajalnah v našim jamstvom. Njegova cena je zela zmerna.

BREZPLACNO. Na podlagi posebnega dogovora s izdelovalci lahko sedaj vsak čitatelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann, service 15/B Zagreb, Boškovičeva ul. 44.

Električne baterije za žepne svetilke in anodne baterije znamke

Penkala

trajajo dolgo zaradi

velike kapacitete

za regeneracijo.

Zahtevajte samo baterije Penkala!

Pridiga.

Župnik na vasi pridiguje v nedeljo o zakonu.

»Gorje možu,« vzklikne naposled, »ki svojo ženo pretepa. Roka se mu bo izpremenila v kamen.«

»Jezes!« se oglasi Korenovka iz zadnje klopi. »Potem bom šele imela maroge po hrbtu!«

Ustanovljeno leta 1917. v Švici
Najboljše opremljena tovarna pohištva
Dolgoletna inozemska praksa

Najboljša izdelava po najnovejših principih do najfinejšega in umetnega pohištva / Nizke cene / Delo zajamčeno, elegantno in prvovrstno

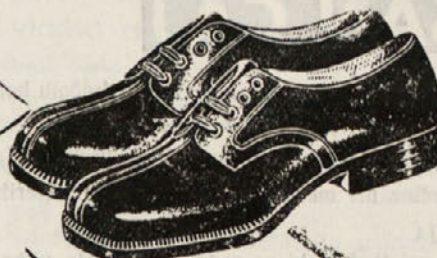
Stalna lastna razstava pohištva 20 do 50 sob

Vstop prost vsak dan / Na ogled vlijudno vabim cenj. interese.

Za pomlad

69:

129:

45:

79:

Rata